

HRVATSKI VOJNIK

Broj 25. Godina II. 18. ožujka 2005. www.hrvatski-vojn timer.hr BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SIT 4,30 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Prisegnuo novi naraštaj mladih vojnika

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330-500X

KIŠNJEV

U pritvoru zbog prodaje MiG-ova

Moldavski sud je 14. ožujka odredio da bivši ministar obrane Valerij Pasat bude zadržan 10 dana u pritvoru zbog svoje povezanosti s prodajom 21-og aviona MiG-29 Americancima još 1997. godine, a za koju se u tužiteljskoj izjavi tvrdi da je bila nezakonita i da je zbog nje moldavski budžet pretrpio milijune dolara štete. Ukupna je cijena zrakoplova iznosila 40 milijuna \$.

Danas je Pasat visokopozicionirani menadžer u ruskoj elektrodistribucijskoj tvrtki RAO UES, a Reuters navodi da je bio jedan od organizatora skupa Moldavaca koji rade u Moskvi, na kojem se tražilo da se na nedavnim moldavskim izborima glasuje za oporbu.

DEN HAAG

Nizozemski komandosi u Afganistan?

Iako je nizozemska misija u Iraku završena, prema izvješćima Radija Nizozemska, ministarstvo obrane već planira sljedeću misiju. Riječ je o slanju 150 komandosa u Afganistan, koji bi trebali pomagati američkim trupama u hvatanju vodećih pripadnika al-Qaide, kao i bivšeg talibanskog režima. Radilo bi se o prvim "napadačkim" akcijama koje bi Nizozemci poduzeli u bilo kojim međunarodnim misijama. Pravna pozadina za slanje mogla bi se pronaći u terorističkom napadu na SAD u rujnu 2001., koji je NATO, pa tako i Nizozemska, ocijenio kao prijetnju svim zemljama članicama.

JERUZALEM

Tinejdžeri odbijaju služiti vojsku

oko 250 izraelskih učenika, skorašnjih maturanata, potpisali su peticiju kojom odbijaju svoje obvezno služenje vojnog roka, javile su lokalne novine 14. ožujka. Učenicima, uglavnom polaznicima najuglednijih škola u zemlji, poslali su kopije svoje peticije predsjedniku vlade Arielu Sharonu i ministru obrane Shaulu Mofazu. "Ne želimo u vojsku zbog okupacije palestinskih teritorija", kažu učenici, dodavši da okupacija traje već 40 godina, a ništa nije učinjeno.

Svi muškarci u Izraelu obvezni su služiti vojsku tri godine, a žene 21 mjesec, počevši od punoljetnosti. Ukoliko učenici odbiju ići u vojsku, potpast će pod disciplinske mjere, a možda će provesti neko vrijeme u vojnom zatvoru, navodi list "Yediot Aharonot", citirajući službene osobe.

BANDA ACEH

Smrt španjolskog ronioca

Narednik Justo Jesus Picallo Martinez (36), ronilac u španjolskoj mornarici, poginuo je tijekom rutinske provjere dna broda "Galicia" koji sudjeluje u saniranju posljedica tsunamija u Indoneziji.

Nesretni dočasnik pozvao je u pomoć i potonuo nakon što je sa svojim kolegom već završio posao. Reanimacija na palubi "Galicije" nije dala rezultate. Istraga o uzrocima nesreće počela je odmah. Španjolska je jedna od tridesetak nacija čije oružane snage djeluju u područjima koje je razorni val poharao u prosincu prošle godine.

SOFIJA

NATO modernizira bugarske baze

Bugarska vlada odobrila je NATO-ov projekt ulaganja 59 milijuna eura u modernizaciju dviju bugarskih zračnih baza. Ta investicija dio je većeg NATO-ovog projekta za promicanje zajedničke obrane unutar Saveza, a kojem se Bugarska pridružila u travnju prošle godine.

Prva baza je Bezmer, na jugoistoku zemlje, multifunkcionalno postrojenje za velike zrakoplove, te Graf Ignatievo (na jugu), koja će biti rabljena za smještaj američkih lovaca i nadolijevanje goriva.

BEČ

Više Austrijanaca u mirovnim misijama

Günther Platter, ministar obrane Republike Austrije, neutralne zemlje još od 1955. godine, izrazio je želju za veće sudjelovanje u međunarodnim mirovnim misijama, "kako u sklopu EU-a, tako i PFP-a". Takvo mišljenje iznio je pred Parlamentom. Austrija nije u NATO-u, ali sudjeluje u PFP-u od 1995. Od 1960. poslala je 40 000 svojih vojnika u misije, a trenutačno 500 ljudi sudjeluje u misiji KFOR-a na Kosovu.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vesna.pintaric@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@morh.hr), Domagoj Vlahović

Novinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipičić,

Fotografi: Tomislav Brandt, Davor Kirin,

Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasenka Pešek

Tajništvo redakcije: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogišić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AD Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu

djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojn timer.hr>

E-mail: hrvajnik@morh.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara

(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.

Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2004.

Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu

službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Korizmeno-uskrсна poruka vojnog ordinarija mons. Jurja JEZERINCA

U ovoj Godini euharistije želim zajedno s vama razmišljati o daru mise koju nam je uskrsli Krist ostavio i naredio da činimo njemu na spomen te da po njoj živimo...

Strana 4

Hrvatska udruga vojnih minijaturista

Naš časopis posvećen je, prije svega, vojnicima, ali i svima onima koji su zainteresirani za takozvane vojne teme: ustroje, svjetske događaje, vojnu tehniku, povijest, odore, obilježja...

No, inicijativa Hrvatske udruge vojnih minijaturista, jedine takvog tipa u Hrvatskoj, dovela nas je pred sasvim novu temu...

Strana 12

Prvi zimski kamp na Sljemenu

Prvi naraštaj kadeta boravio je na zagrebačkom Sljemenu odradujući prvi zimski kamp. Temeljni je cilj kampa bila pouka kadeta tehnikama skijanja, odnosno stjecanje osnovnih znanja o planinskim klimatološkim uvjetima, te organizaciji života i rada u zimskim uvjetima

Strana 14

Bespilotne letjelice za strateška izviđanja

Bespilotna letjelica Global Hawk, tvrtke Northrop Grumman, može u zraku ostati više od trideset sati i na visini od 20 000 metara preletjeti od Sjedinjenih Država do Australije. Ugrađena oprema omogućava otkrivanje svih vrsta ciljeva i prenošenje podataka preko satelitske veze u bilo koje američko zapovjedništvo, bilo ono na zemlji, vodi ili u zraku

Strana 22

Naslovnicu snimio Davor KIRIN

Po misi ususret uskrslom Gospodinu

*Poštovani pripadnici naše Vojne
biskupije, dragi moji vjernici!*

I ovoga Uskrsa, dok kličemo radosni Aleluja, poklik Krista pobjednika, ovom se porukom obraćam svima vama, sa željom da zajedno razmišljamo o Božjoj dobroti i ljubavi prema čovjeku. Ona se najbolje očitovala na samom početku čovjekova stvaranja, kada je on bio pozvan na suradnju s Bogom, a dosegla je svoj vrhunac kada je druga Božanska osoba, Isus Krist, ljubeći nas do kraja, ustanovio na Veliki četvrtak Presveti oltarski sakrament, misu, i tako dao sa-

moga sebe nama pod znakovima kruha i vina.

U ovoj Godini euharistije želim zajedno

s vama razmišljati o daru mise koju nam je uskršli Krist ostavio i naredio da činimo njemu na spomen te da po njoj živimo.

1. S dolaskom proljeća, s buđenjem novog života u prirodi, dolazi nam i ovo sveto vrijeme "Vazmenog otajstva", tj. Isusove muke, smrti i uskrsnuća kao konačne Kristove proslave. Krist nas poziva da prihvaćajući Njegov put i sami uđemo u Vazmeno otajstvo našeg svagdašnjeg života. On nam daje prigodu da zajedno s Njime prijedemo isti put, kako bi se i po nama dogodilo uskrsnuće - novost života ne samo za nas, nego i za zajednicu kojoj pripadamo. Sv. Pavao i nas glasno potiče da "nadodamo patnjama Kristovim ono što im nedostaje za tijelo njegovo, za Crkvu" (usp. Kol 1,24). To je stvarnost koja nam je ponuđena i u kojoj vidimo smisao i opravdanje vlastitog života. To je put koji kršćanin svjesno odabire i koji slobodno prihvaća u trenutku svoga vjerničkog opredjeljenja za Krista i sakramentalne ugradnje u prasakrament, Crkvu Kristovu.

2. Isus Krist je, ljubeći nas do kraja, želio jednostavno ostati s nama do kraja vremena, kako bismo zajedno s Njim ostvarivali spomen-čin Njegove muke i smrti, da bismo u tom istom otajstvu mogli već sada po vjeri živjeti njegovo uskrsnuće. Svaka misa je slavljenje spomena "blažene muke Krista, tvoga Sina, našega Gospodina, njegova uskrsnuća od mrtvih i uzašašća u nebesku slavu..." (usp. I. euharistijska molitva). Stoga se kod svake mise, koja se događa u zajednici vjernih, sjećamo i slavimo ono isto otajstvo koje se dogodilo na Posljednjoj večeri, na Veliki petak, u uskrsnom jutru te kod uzašašća i silaska Duha Svetog na apostole.

Božja dobrota prema čovjeku

3. Misa je bitno vezana na povijesni događaj starozavjetnog žrtvovanja, kojem će Krist dati novi sadržaj i novu stvarnost. No, ona je istodobno i posadašnjenje te iste stvarnosti. Naime, Crkva i danas živi od Kristova života, Njegove muke, smrti i uskrsnuća. Misa, o kojoj želimo razmišljati u Godini euharistije, oslanja se na vrlo snažnu tradiciju Izabranog naroda, njegova oslobođenja iz egipatskog ropstva te na spomen pashalne večere, koju će Židovi blagovati, sjećajući se svog oslobođenja iz egipatskog ropstva.

4. Uz to usmeno prenošenje iskustva Božje dobrote prema čovjeku - prema Izabranom narodu - zajednički se blaguje hrana koja podsjeća na naviještenu riječ. Najprije se blaguje janje. Njegova prolivena krv znak je krvi kojom su bili poškropljeni pragovi židovskih obitelji prije odlaska iz Egipta. Ta je krv oslobodila izraelske prvorodence od uništenja. Osim toga, janjeće meso bilo je znak sigurnosti, za putovanje u neizvjesnost; u slobodu, koja će se dogoditi u prolazu kroz pustinju da se "sažeže" sve ono što može podsjećati na egipatsko ropstvo. Na toj obrednoj večeri blaguje se i beskvasni kruh, koji u pustinji ima svoju trajnost. Jede se i gorko zelje - da ono bude podsjetnik na svu gorčinu egipatskog ropstva te opomena pri svakoj eventu-

alnoj želji za povratkom na pune "egipatske lonce". Pije se vino zajedništva, jer sudioništvo u istoj čaši predstavlja čvrsto povezanu zajednicu ljudi.

5. Krist je na svojoj Posljednjoj večeri sačuvao tu formu židovske obredne večere, htijući time pokazati povezanost s Božjim djelom koje je Gospodin izveo u Starom zavjetu. Krist ne dokida ni Zakon ni Proroke - On ih, jednostavno, nadopunjuje. Zato će na Posljednjoj večeri blagovati janje, jesti beskvasni kruh i gorko zelje, piti vino iz "roda trsova". Posebice će podsjetiti apostole na starozavjetnu stvarnost egipatskog ropstva i oslobođenja iz tog ropstva koje je izveo Otac. Ipak, On će svoju Posljednju večeru, uoči svoje muke i smrti, ostaviti kao spomen-čin svega onoga što je govorio i činio; što se dogodilo s Njime u posljednjim danima Njegova života na zemlji.

Kod svake mise, koja se događa u zajednici vjernih, sjećamo i slavimo ono isto otajstvo koje se dogodilo na Posljednjoj večeri, na Veliki petak, u uskrsnom jutru te kod uzašašća i silaska Duha Svetog na apostole

6. Prva Crkva je vrlo ozbiljno shvatila tu zapovijed. Po njoj se ona razlikuje od židovske zajednice, od "sinagoge". Crkva baštini Božji zahvat u povijesti izabranog naroda. Svjesna je da je Krist nadopunio taj Savez i da se novost spasenja događa ne više u krvi janjetovoj, nego u krvi Kristovoj, koja se proljeva "za nas i za sve ljude". Ovdje više nisu pragovi označeni krvlju, nego je od sada svako stvorenje, svaki čovjek označen krvlju Krista Jaganjca.

Svaka misa sjećanje je na Kristov život

7. Svaka misa koju slavimo sjećanje je na Kristov život, na njegovu muku, smrt i uskrsnuće. Iz prve Crkve ljubomorno čuvamo ovaj dvostruki susret s Kristom. Kod svake mise Crkva nam čita Božju riječ iz Starog i Novog zavjeta, da bismo u njoj prepoznali koliko nas Bog ljubi. Kršćani su zato pozvani da se svake nedjelje okupljaju u

zajednici vjernih, kako bi, slušajući Božju riječ, nastojali u svjetlu te Riječi promatrati svoj život i po njoj živjeti. Krist, bogat milosrdem, želi nam pokazati koliko nas Bog ljubi, iznoseći pred nas veličanstvena Božja djela koja je izveo za nas - za čovjeka. Bog sve što čini, čini iz ljubavi prema čovjeku. I samog Sina Jedinca poslao je u svijet iz ljubavi prema čovjeku. Ta se ljubav i danas u zajednici Crkve navješćuje kroz čitanje Božje riječi i kroz primjenu te riječi na naš život.

Tekstovi Staroga zavjeta govore nam kako je Bog pripremao poslanje svoga Sina u svijet. Kroz molitvu psalama, ponavljaju apostolske Crkve, kako je ona doživljavala naviještenu Božju riječ, te mogućnost da bez straha i mi danas možemo živjeti svoju pripadnost Kristu. Odlomci Evandjelja su Isusov govor u kojem nam On pokazuje što nam je činiti i na koji način živjeti Njegovu riječ u svom životu, da bismo je mogli predati budućim naraštajima.

Moleći ispovijest vjere, glasno želimo izreći da vjerujemo Kristu i nje-govoj Crkvi. U molitvi vjernika odgovaramo na Božju riječ i iznosimo Gospodinu molitveni iskaz svoje duše. Time završavamo prvi dio u kojem nam je Bog govorio, a mi smo ga htjeli susresti u njegovoj riječi.

Kršćani su pozvani da se svake nedjelje okupljaju u zajednici vjernih, kako bi, slušajući Božju riječ, nastojali u svjetlu te Riječi promatrati svoj život i po njoj živjeti

8. U drugom dijelu mise, ponajprije u prinošenju darova, mi donosimo na oltar kruh i vino, "plod zemlje i trsa, rada ruku čovječjih", svjesni da su i kruh i vino plod čovjekove suradnje s Bogom. Oni označuju sav ljudski rad: trud znanstvenika, koji nastoje oko bolje prehrane čovječanstva; napor naših vojnika i policajaca, koji su u službi mira, muku radnika različitih struka, koji svojim znojem pridonose boljitku svijeta; sav napor liječnika, koji s ljubavlju susreću Krista napuštenog u bratu, koji je na bolesničkom krevetu, koji "nadoda-

je patnjama Kristovim ono što im nedostaje za Crkvu".

U znakovima kruha i vina donosimo na oltar također sav napor čovječanstva, pa i onih nepoznatih koji svojim malim doprinosom čine da čovjeku bude bolje. Mi dajemo ono što imamo, s molbom da Gospodin od toga učini za nas kruh života i piće duhovno. Koliko bismo toga mogli reći u tajnosti srca i u tom trenutku prinijeti!? Možda i nerazumijevanje koje smo doživjeli na radnom mjestu prošlog tjedna; radost našeg osobnog uspjeha ili radost naše djece; možda bolest i borbu za život naših najbližih... Sve to darujemo Gospodinu u trenutku prinošenja kruha i vina na oltar, da On to upravi Ocu nebeskome onako kako će biti najbolje za nas i za zajednicu kojoj pripadamo.

9. Primivši darove kruha i vina svećenik započinje euharistijsku molitvu sjećanja na djelo Kristovo na Posljednjoj večeri. Zapravo, svećenik u tom trenutku "posuđuje" Kristu svoj glas i Krist izgovara nad kruhom i vinom riječi koje je izgovorio na Posljednjoj večeri - "ovo je tijelo moje", i "ovo je krv moja" te time kruh na tajanstven način postaje Kristovo tijelo za nas, a vino Kristova krv za nas. Tajna je to velika. Kakva radost za duše koje u to vjeruju!

Blagovanje svetog euharistijskog kruha daje vjerniku nadljudsku snagu, čini ga sposobnim da ostvari herojska djela poput svetih mučenika, poput divnih uzora nesebične ljubavi i prijateljstva

10. Ali Krist nije ostao s nama, u prvom redu da mu se divimo ili da ga gledamo. On je Bog za nas, On je htio da bude hrana za nas. Zar nam ne veli: "Uzmite i jedite!" i "Uzmite i pijte!" Upravo zato misa ima svoju puninu u blagovanju Tijela Kristova i Njegove Krvi. Da bismo mogli pristupiti stolu blagovanja, potrebno je da pokažemo svoje zajedništvo i zato nas svećenik poziva da izmolimo molitvu djece Božje, Oče naš, koju nas je naučio moliti sam Gospodin Isus. Molitva Oče naš govori nam da je Bog naš otac, da smo mi njegova djeca i

da se s punim pouzdanjem u Njega možemo nadati i vjerovati riječima apostola Pavla koji kaže: "Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube" (Rim 8,28). Zar nije upravo to poruka Isusova Vazmenog otajstva? Zar to nije poruka svake mise? Svi koji smo spremni pristupiti svetoj Pričesti posvjestimo sebi činjenicu da je Krist i tu misu slavio upravo za nas. Stoga pristupajmo Kristu i blagujmo ga da bismo od Njega živjeli.

Kristov mir svakome od nas

11. Razmišljajući tako o misi, kao daru uskrslog Gospodina, vjernici mogu mijenjati svijet na bolje. Blagovanje svetog euharistijskog kruha daje vjerniku nadljudsku snagu, čini ga sposobnim da ostvari herojska djela poput svetih mučenika, poput divnih uzora nesebične ljubavi i prijateljstva.

Želim, draga braćo i sestre, da svaka misa bude za svakog od nas iskorak u ostvarenje volje Božje u našem životu, da ono što smo nedjeljom na misi čuli i o čemu smo razmišljali pokušamo i živjeti te tako postati Njegovi svjedoci u ovom našem konkretnom svijetu u kojem živimo i jesmo. Zar nam nije uskrsnuli Krist ostavio upravo to kao svoju oporuku!

12. U svijetu punom egoizma, gdje su užitak i uspjeh bez odgovornosti postali pravilo ponašanja, u mentalitetu gdje vladaju laž, kleveta i ogovaranje, u tom i takvom okruženju poslani smo kao vjernici mijenjati svijet, živeći poput prve crkve Kristovo poslanje, nadajući se protiv svake nade.

Isus je na Posljednjoj večeri svojim učenicima podario i poželio mir, pred velikim i teškim iskušenjima uputio im je riječi ohrabrenja: "Neka se ne uznemiruje srce vaše i neka se ne straši" (Iv 14,27). Taj mir nije od ovoga svijeta, to nije pax romana, ni pax americana, ni za XXI. stoljeće programirani pax globalica, niti ijedan drugi mir što ga ljudi mogu stvoriti, ugovoriti te vojnom silom i diplomacijom osigurati! Kristov mir je onaj dublji i uzvišeniji mir duše, mir savijesti, mir koji proizlazi iz vjere i pouzdanja u Gospodina Boga,

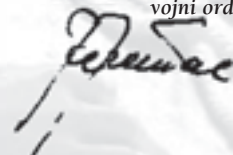
koji nam je Krist programirao za vječnost. Te su Kristove riječi upućene svakome od nas, i našem vremenu. One odjekuju i u našim sadašnjim prilikama, u našim ljudskim neizvjesnostima i strahovanjima. U svakoj misi pozvani smo pružiti znak mira i poželjeti ga jedni drugima.

U svijetu punom egoizma, gdje su užitak i uspjeh bez odgovornosti postali pravilo ponašanja, u mentalitetu gdje vladaju laž, kleveta i ogovaranje, u tom i takvom okruženju poslani smo kao vjernici mijenjati svijet, živeći poput prve crkve Kristovo poslanje, nadajući se protiv svake nade

13. Želio bih da u ovoj Godini euharistije svaki član naše Vojne biskupije još bolje upozna i još više zavoli misu, taj veličanstveni Božji dar koji nam je Uskrsli ostavio. Želja nam je da svi pripadnici naše biskupije tako zavole Krista u euharistiji, da se rado i često druže s Njime u sv. pričesti, jer nas želi mijenjati na bolje. Jedino tako suobličavat ćemo se sve više Njemu do stupnja o kojem svjedoči apostol Pavao: "Ne živim više ja, nego živi u meni Krist" (Gal 2, 20). To se događa sa svima, sa svakim čovjekom koji se približi Isusu Kristu. I kad je tako sjedinjen s Kristom, postaje poput evanđeoskog svjetla, kvasca i soli u zajednici u kojoj živi.

S tim željama pristupam svima Vama, gospodo ministri, gospodine načelnice Glavnog stožera, gospodine ravnatelju policije, gospodo državni tajnici, pomoćnici ministara, gospodo generali i admirali, gospodo časnici i dočasnici Hrvatske vojske i policije, dragi vojnici i policajci, poštovani državni službenici, poštovani branitelji i umirovljenici, želeći da po Kristovu uskrsnuću spoznamo još više ljubav Božju prema nama, koju nam je ostavio u svakoj misi. U tim mislima svima želim sreću i blagoslovljen Uskrs!

Vaš
mons. Juraj Jezerinac,
vojni ordinarij

Stručni tim NATO-a u Hrvatskoj

Vidljiv hrvatski napredak

Tiskovnom konferencijom održanom 8. ožujka u Ministarstvu vanjskih poslova završen je radni posjet Hrvatskoj stručnog tima NATO-a predvođen Güntherom Altenburgom, pomoćnikom glavnog tajnika za politička pitanja i sigurnosnu politiku NATO-a.

snimio D. KIRIN

Uz ministricu Kolindu Grabar Kitarović, konferenciji je nazočio i ministar obrane Berislav Rončević.

Tijekom trodnevnog posjeta stručnom timu NATO-a pokazan je napredak koji Hrvatska ostvaruje u političkoj, gospodarskoj, pravnoj,

obrambenoj te vojnoj i sigurnosnoj reformi u svrhu ispunjavanja Godišnjeg nacionalnog programa vezanog uz Akcijski plan za članstvo u NATO-u. Osvrnuvši se ukratko na posjet svog tima Hrvatskoj, Günther Altenburg je kazao kako je vidljiv napredak Hrvatske prema putu u NATO, posebice kada se zna kakav je put prošla i odakle se počelo. A kad je riječ o reformi obrambenog sustava, on je svjestan kako je to vrlo ambiciozan projekt, koji traži i primjerena materijalna sredstva. Stoga je poželio Hrvatskoj da nastavi s reformom OS-a, pogotovu u dijelu koji se odnosi na zrakoplovstvo i mornaricu. Izlaganje ministra Rončevića najviše se odnosilo na nedavno predstavljene dokument Strategijski pregled obrane, s kojim je on potanko upoznao NATO-ov ekspertni tim. "Ovaj uradak je naše viđenje reforme OS-a i nakon ovog Strategijskog pregleda obrane mi krećemo s izradom dugoročnog plana razvoja", kazao je Rončević. Njegov je stav da će hrvatske OS za dvije godine dostići potrebne kriterije za ulazak u NATO, te kako bi do 2015. mogli dostići potreban stupanj modernizacije.

M. PERVAN STIPIĆ

NATO-ova radionica u Varaždinu

U organizaciji UK Defence Academy, Atlantskog vijeća Hrvatske i MORH-a od 10. do 13. ožujka u Varaždinu se održala NATO-ova znanstveno-istraživačka radionica pod nazivom "Challenges for Defence Diplomacy: From South Eastern Europe to the Mediterranean".

Namjera održavanja radionice je istražiti na koji način su aktivnosti na području obrambene diplomacije (međunarodne vojne suradnje) utjecale na promjene u obrambenim politikama država srednje i jugoistočne Europe u proteklom desetljeću, te na koji način stečena iskustva primijeniti na nove NATO-ove inicijative, posebice u suradnji sa zemljama Mediteranskog dijaloga. Poseban naglasak stavljen je na istraživanje mogućih sličnosti i korelacija

između modela suradnje NATO-a s nekadšnjim i sadašnjim PFP državama, te s državama u sklopu Mediteranskog dijaloga, s osnovnim ciljem proširivanja njihove suradnje u drugim relevantnim područjima. Sudionici navedene radionice bili su uvaženi znanstvenici i stručnjaci s područja obrambene politike iz Velike Britanije, Hrvatske, predstavnici profesionalnog osoblja NATO-a, te iz susjednih država srednje i jugoistočne Europe te većeg broja zemalja koje sudjeluju u sklopu Mediteranskog dijaloga (Jordan, Egipat, Izrael...)

Za sudionike navedenog seminara (NATO-ova znanstveno-istraživačka radionica) gradonačelnik grada Varaždina održao je svečano primanje u Gradskoj vijećnici.

OJI

Projekcija "Pasija" u MORH-u

Projekcija filma "Pasija" održat će se u subotu 19. ožujka 2005. godine u 19,00 sati u Domu HV-a "Zvonimir", Stančićeva 6. Karte za djelatnike Ministarstva obrane, oružanih snaga i članove njihovih obitelji mogu se podići u Službi za odnose s javnošću i informiranje MORH-a, soba 118. Informacije na tel: 4567-363.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA OBRAMBENU POLITIKU
SLUŽBA ZA NATO I
PARTNERSTVO ZA MIR

raspisuje
INTERNI NATJEČAJ
za popunu upražnjenih
radnih mjesta

Viši stručni savjetnik - časnik u PCC, ustrojbeno mjesto: pukovnik - jedan izvršitelj, mjesto službe: Mons, Kraljevina Belgija
Uvjeti: - osobni čin: pukovnik ili kapetan fregate
VSS - društveni ili tehnički smjer iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje s naglaskom na NATO/PfP odgovarajuća izobrazba znanje engleskog jezika - minimalno 93% ALCPT ili STANAG 3332

Viši stručni savjetnik, SRM. I - jedan izvršitelj, mjesto službe: Bruxelles
Uvjeti: VSS - društveni ili tehnički smjer znanje engleskog jezika - minimalno 90% ALCPT ili STANAG 3232
iskustvo na planu međunarodne obrambene politike i suradnje, položen DSI
10 godina radnog staža

Stručni savjetnik, SRM. I - jedan izvršitelj, mjesto službe: Bruxelles
Uvjeti: VSS - društveni ili tehnički smjer znanje engleskog jezika - minimalno 90% ALCPT ili STANAG 3232
iskustvo na planu međunarodne obrambene politike i suradnje, položen DSI
5 godina radnog staža

Stupanje na dužnost pod rednim brojem 1 je 1. kolovoza 2005., a na dužnost pod rednim brojem 2 i 3 je 1. rujna 2005.

Prijave s dokazima za ispunjavanje navedenih uvjeta potrebno je dostaviti **do 24. ožujka 2005.** na adresu: Ministarstvo obrane, Služba za NATO i Partnerstvo za mir, Zvonimirova 12/II, 10 000 Zagreb, ili na e-mail: **nato@morh.hr**
Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon **01/4568-750** ili **01/4568-099.**

Četvrta obljetnica Središta za međunarodne vojne operacije

Profesionalno i po međunarodnim standardima

snimio D.KIRIN

Središte za međunarodne vojne operacije obilježilo je 10. ožujka četvrtu obljetnicu svoga ustrojavanja prigodnom svečanošću u vojarni "Vitez Damir Martić" u Rakitju.

Riječ je o postrojbi koja je u kratkom vremenu postigla visoke standarde i veliku profesionalnost u obavljanju zadaća za potrebe mirovnih misija. Povod za osnivanje SMVO-a, koji je u međunarodnim organizacijama prepoznat kao ustanova u kojoj se radi profesionalno i odgovorno, u skladu s međunarodnim standardima, bio je prvi odlazak pripadnika naših OS u mirovne misije. Naime, naša je zemlja prije pet godina prvi put dobila priliku sudjelovati u mirovnoj misiji. Iako su naši "mirovnja-

ci" imali bogato iskustvo iz Domo-vinskog rata, koje im je uvelike pomoglo u njihovom radu, ipak je bilo neophodno formirati instituciju koja će kvalitetno i sustavno pripremiti pripadnike naših oružanih snaga za odlazak u misije. I tako je u ožujku 2001. godine i službeno ustrojeno ovo Središte, čija je temeljna zadaća osposobljavanje pojedinaca i postrojbi za sudjelovanje u međunarodnim vojnim operacijama.

Kapetan bojnog broda Ivan Anić, zapovjednik Središta, zahvalio se svima koji su pomogli i koji im pomažu u njihovom radu. Krenulo se od nule, kako je rekao zapovjednik Anić, a tečaj za vojne promatrače ubrzo je poprimio međunarodni karakter, što je veliko dostignuće jer su se tako oružane snage RH prvi put pojavile kao obučno središte u međunarodnim okvirima. Najveći pomak u obuci vojnih promatrača učinjen je 2003. godine kad se počelo s novim konceptom obuke za mirovne operacije. Središte je 2003. dobilo i certifikat UN-a za tečaj vojnih promatrača i jedino je takvo obučno središte u regiji. O kvaliteti naših instruktora najbolje govori podatak da je njih deset nominirano za instruktore UN-a. Središte provodi i uskospecijalizirane tečajeve po NATO/PfP standardima.

Riječ je o tečajima CIMIC, ZIKS, tečaju za radiooperatore, obuci obučavatelja. Svi se tečajevi, osim obuke obučavatelja, provode na engleskom jeziku.

Obljetnica je bila prigoda da zapovjednik Anić kaže nešto i o budućim aktivnostima SMVO-a. Očekuju da će uspjeti razviti još veći broj tečajeva, a primarno bi trebali razviti tečaj za stožerne časnike koji će raditi u NATO stožerima. Naravno, ne smije se zaboraviti ni regionalna suradnja, te bi se vezano uz to na tečajevima Središta tijekom godine trebali pojaviti i pripadnici oružanih snaga nam susjednih zemalja.

SMVO-u je obljetnicu čestitao i želio im sve najbolje u daljnjem radu i izaslanik načelnika GSOS-a RH brigadni general Drago Lovrić. Pisma, čestitke i pohvale dosadašnjeg rada Središtu su uputili i brigadir Ivan Beneta, prvi zapovjednik SMVO-a, i brigadir Ivica Kinder, naš predstavnik pri UN-u.

Djelatnicima Središta, kao i onima koji su u njemu privremeno raspoređeni, uručene su nagrade i pohvale, a prvi su put uručene i plakete pojedincima i postrojbama koji su svojim predanim radom pomogli razvoju Središta i njegovoj promociji u svijetu.

Leida PARLOV

Deset godina Škole stranih jezika

U vojarni "Petar Zrinski" na Črnomercu 14. ožujka svečano je obilježena 10. obljetnica Škole stranih jezika "Katarina Zrinska".

Među brojnim gostima, svečanosti je nazočio i ministar obrane Berislav Rončević. U prigodnom govoru ministar je pohvalio Školu kazavši kako je to najbolja ustrojstvena jedinica u MORH-u, te da je i NATO-ov tim izrazio zadovoljstvo kako ŠSJ ostvaruje svoje zadaće. Zapovjednik ZZIO-a, ujedno i izaslanik načelnika GS-a general bojni Mirko Šundov, u svom govoru se ukratko osvrnuo na razvojni put Škole, od početaka, kada se stjecalo opće znanje za polaznike svih kategorija, i to samo u engleskom jeziku, do danas, kada postoji Središte za samostalno učenje engleskog, njemačkog, i francuskog jezika u sklopu ŠSJ-a "Katarina Zrinska" u Zagrebu, Osijeku i Splitu. O pov-

jesnici Škole i njezinom sadašnjem ustroju govorio je profesor Đemal Kadrić, ravnatelj ŠSJ-a, te prigodno zahvalio svim bivšim i sadašnjim djelatnicima na uloženom trudu, ali i istaknuo kolika je za rad Škole bila važnost i pomoć prijateljskih zemalja i njihovih oružanih snaga, posebice američka pomoć s programom IMET i britanska s PEP programom. Na svečanosti su ujedno uručene nagrade i pohvale Školi i pojedincima.

M. P. S.

snimio D.KIRIN

Posjet turskog generala i operacija Fender

Brigadni general Ümit Dündar pokazao je veliko zanimanje za službene pse vojne policije, a održan je i tehničko-taktički zbor s prikazom opreme koju pripadnici vojne policije OS RH imaju na raspolaganju i koriste se njima u misiji. Tijekom neformalnog dijela razgovora, koji je krenuo u pravcu sporta, general se pokazao i kao vrstan poznavatelj hrvatskog međunarodnog sporta...

Iz Afganistana Robert MIKAC

Pripadnicima vojne policije OSRH dogodila su se dva važna događaja koja su obilježila protekli tjedan. Prvi je bio 5. ožujka a bila je riječ o nastupnom posjetu zapovjednika KMNB-a, turskog brigadnog generala Ümit Dündara hrvatskom kampu i pripadnicima 5. HRV CON-a.

Zapovjednik KMNB-a u hrvatskom kampu

Turski brigadni general dočekan je svečanim postrojem pripadnika vojne policije i stožernih časnika OS-a RH. Posjet zapovjednika KMNB-a trajao je 40 minuta a tijekom njega se upoznao s pripadnicima kontingenta. Brigadni general Ümit Dündar pokazao je veliko zanimanje za službene pse vojne policije, a održan je i tehničko-taktički zbor s prikazom opreme koju pripadnici vojne policije OS-a RH imaju na raspolaganju i koriste se njome u misiji. Tehničko-taktički zbor su vodili i opremu prezentirali časnici namjesnik Zoran Kos i natporučnik Damir Princip, koji su tom prigodom istaknuli da se uporaba izložene opreme upotpunjuje i nadograđuje iskustvima stečenim u svakoj novoj rotaciji kontingenta. Potom je uslijedilo formalno druženje s pripadnicima hrvatskog kontingenta u dnevnom boravku smještajnih prostorija hrvatskog kampa.

Brigadni general je pohvalio uređenost dnevnog boravka, gdje je ugošćen pravom turskom kavom. Zanimalo ga je jesu li neki od pripadnika kontingenta posjetili Tursku, te kakvo je njihovo viđenje njegove zemlje. Istaknuo je da nas di-

Brigadni general Ümit Dündara s pripadnicima hrvatskog kontingenta

jeli dio zajedničke povijesti te pripadnost Mediteranu. Zanimalo ga je u kojim još misijama pripadnici OS-a RH sudjeluju osim u misiji ISAF. Pokazao je zanimanje za sportske aktivnosti koje pripadnici 5. HRV CON-a provode u kampu Warehouse. Tijekom neformalnog dijela razgovora, koji je krenuo u pravcu sporta, general se pokazao kao vrstan poznavatelj hrvatskog međunarodnog sporta, sjetivši se pojedinih hrvatskih nogometaša i košarkaša te međusobnih sučeljavanja nacionalnih vrsta. Pripadnici 5. HRV CON-a odmah su izložili mogućnost organiziranja nogometnog susreta između nas i pripadnika turske vojske u ISAF-u. Na kraju posjeta, zapovjednik 5. HRV CON-a uručio je zapovjedniku KMNB-a prigodne poklone s obilježjima RH, a brigadni general je izrazio želju za ponovnim druženjem s pripadnicima kontingenta.

Pratnja konvoja s naoružanjem

Drugi važan događaj je operacija Fender koja je započela 5. ožujka, a imala je za cilj iz Bagrama, sjevernog područja Afganistana, transportirati 20 UN kamiona sa 40 tona raznog naoružanja i streljiva, zaos-

talog nakon afganistanskih ratova, u određeno područje Kabula radi uništenja. MNMP satnija je sudjelovala u navedenoj operaciji provodeći zajedničko osiguranje s francuskom borbom skupinom konvoja kamiona. Uz navedeno osiguranje konvoja, MNMP satnija odrađivala je i zadaće prometnog vođenja i izviđanja pravaca za konvoj. Tijekom nekoliko izrazito napornih dana i noći pripadnici MP-a na terenu su se koristili svim raspoloživim prijevoznim sredstvima svih nacionalnih MP-a uključenih u rad satnije, uključujući i naše BOV-ove. U operaciju Fender uključene su razne međunarodne i lokalne organizacije, tako da su se javljali problemi u planiranju i provedbi zadaća, što je posljedica slabe koordinacije u fazi realizacije. To se najbolje pokazalo na terenu, gdje su se na osiguranju smjenjivale borbene skupine francuske i njemačke vojske. I opet se pokazalo da kada kola krenu nizbrdo probleme na terenu najbolje rješavaju pripadnici MNMP satnije, jer zapovjedne strukture ISAF-a i KMNB, najpotpunije informacije, kao i provedbu zadaća na terenu, dobivaju od pripadnika MNMP-a satnije. Satniju vojne policije KMNB-a krasi multinacionalnost, a zbog različitosti nacionalnih standardnih operativnih postupaka ponekad dolazi do malih međusobnih nerazumijevanja, no kako se radi o vrhunskim profesionalcima zapovjedne strukture vrlo rado dodjeljuju zadaće MNMP satniji, jer su sigurni da će svi dodijeljeni zadaci biti odrađeni na najvišoj razini. ■

Sialkot - priča za sebe

Na ulici možete kupiti kožne jakne, lopte, sunčane naočale i ručne satove. Čak i zube različitih osmijeha i veličina. Trgovac na ulici, koji je i neka vrsta stomatologa, zavirit će vam u najintimniji dio tijela, premjeriti ždrijelo, čeljust, prebrojati preostale zube i pronaći protezu po mjeri...

Iz Indije Davor ČULJAK

Ulični stomatolog

Desetog dana mjeseca Muharrama započeo je Ashura ritual, višednevni obred Shita, koji tradicionalno izlaze na ulice i u povorkama, kroz gradove i sela, noseći kopnce, remene i lance, na koje su obično prikačeni žileti i oštrice noževa, bičuju sami sebe i samoozljeđuju. Ili se udaraju golim rukama. I muškarci i žene. Nimalo lijepa slika, sa začimom teškog mirisa krvi i znoja kojim je natopljena odjeća, gola leđa, ruke, noge.

U tim situacijama pametnije se negdje skloniti...

U takvim obredima, koji se uvijek zbivaju u sredinama gdje naravno žive i Suniti, neprilike su neizbježne i do njih često i dođe. Kao - zašto se tučete sami, mi ćemo vam pomoći. Pa sam se ja malko sklonio. Poznajem sebe, uvijek stajem na stranu slabijeg. A to sam u ovom slučaju ja. Niti mi se samoozljeđuje, niti volim da mi to itko drugi radi. Boli. Pa sam svratio u najbliži restoran. Ime mu je "Dragon City", a posjetitelji mu se dijele na one koji već imaju hemoroide i one koji će ih tek dobiti. Jelo tamo je isto vrsta samoozljeđivanja. Udeš relativno normalan, izadeš kao pravi zmaj. Nema tuša koji će tu vatra ugastiti. Vani policija i vojska stoje u kordonima i čekaju. Ljudi se tiskaju po tijesnim uličicama. Sve radnje zatvorene, metalna vrata zaključana. Skupit će se na nekom trgu u neko doba, ali hajde znaj gdje i kada. Ne znaju, čini mi se, ni oni sami. Uvijek sam se pitao kako neprilike nastaju tako lako. Nietzsche tvrdi da "u uvjetima mira ratoboran čovjek napada samog sebe". I da je "ludilo u pojedincima nešto rijetko, ali u

Lako je biti električar u Hrvatskoj!

grupama, partijama, narodima i različitim vremenima ono se redovito javlja". Iako sam se ja, moram priznati, u životu susreo s mnogo rijetkih pojedinaca...

Ulična zubna proteza po mjeri

Ulice Sialkote su priča za sebe. Tu ćete naći predivne građevine iz davnih doba, samo morate pažljivo gledati. Jer se one obično kriju iza neke arhitektonske čudotvorine koju su skleпали neki samouki masoni. I dok tako šarate pogledom po fasadama, ne zaboravite da ovdje u prometu vlada pravo jačega i da će vas, ukoliko budete neoprezni, bez imalo milosti zakačiti kakav retrovizor, guverнала ili konjska zaprega. Na ulici možete kupiti kožne jakne, lopte, sunčane naočale i ručne satove. Čak i zube različitih osmijeha i veličina. Trgovac na ulici, koji je i neka vrsta stomatologa, zavirit će vam u najintimniji dio tijela, premjeriti ždrijelo, čeljust, prebrojati preostale zube i pronaći protezu po mjeri. Dignete li pogled, skužit ćete da nije mračno zato što je oblačno. Odmah iznad glave vam je klupko žica koje ni dragi Bog više ne može razmrstiti. Lako je biti električar u Hrvatskoj. Najveći popravak - izmjena osigurača. Dvjes-

to kuna bez materijala. Ali ovo ovdje treba raspetljati i popraviti kad se pokvari: Nema šanse bez elektrotehničkog fakulteta. Ukoliko ste u ulicu zašli s autom koji na sebi ima HF antenu, ganjat će vas barem stotinjak stanovnika koji zbog vas neće moći gledati televiziju idućih nekoliko mjeseci. Sigurno ste cijelu ulicu ostavili bez struje. A kada uđete u bilo koju trgovinu i primijete hrvatsku zastavu na ramenu, iza uha ćete začuti sjetan šapat:

"Ovdje je kupovala Marijana".

Posao u Sialkotu nije promatrački posao. U ovoj misiji, koja je u mnogome drukčija od klasičnih promatračkih misija, glavna je zadaća časnika da s pakistanskom stranom organizira prelazak granice za vojne i civilne pripadnike UNMOGIP-a. Kolega u Jammuu radi isti, samo mnogo obimniji posao na indijskoj strani, jer je njegova brigada i organiziranje kretanja za pripadnike misije u Indiji. Osim toga, ukoliko postoje slobodni termini, obojica rade promatrački posao, koji je mnogima vjerojatno mnogo zanimljiviji. Tijekom godinu dana ovdje, prevalit ćete kilometre automobilom i planinareći, pregovarat ćete i s vojnicima i sa civilima, bit ćete autor hrpe papira, a ako vam se sreća nasmiješi, čak i vojno-diplomatski predstavnik misije u Delhiju. Troje Hrvata je trenutačno u zapovjedništvu misije, a valjda ćemo uspjeti pokazati i da smo za taj Delhi sposobni. Od Miroslava Vagnera i Vlade Plečka, prvih naših predstavnika ovdje, koji su napravili sjajan posao, rejting nam je sve bolji i bolji. I siguran sam da će ga naše Ministarstvo obrane i oružane snage znati kapitalizirati. Toliko za ovaj put. Žurim, Mahboob me čeka! ■

Zapovjednik vojnih snaga misije u obilasku promatrača

Prošli smo tjedan trebali organizirati prihvat generala Szaraza u području tzv. Španjolske utvrde. To je mjesto koje inače nadziru snage FPOL-a i koje možemo obilaziti samo uz prethodnu najavu i odobrenje. Zapovjednik snaga se nalazio u svom redovitom obilasku TS-a, a susret na toj točki bila je prigoda da i osobno vidi stanje na terenu

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Život u pustinjskim uvjetima može postati monoton i doista je potrebno da se s vremena na vrijeme nešto događa kako bi se izbjegla ta monotonija te kako bi se što manje mislilo na kuću i obitelj. Stoga su jedna od ljepših stvari ovdje u pustinji, osim upoznavanja ljudi i običaja, svakako i učestali posjeti ophodnji promatrača s ostalim TS-a u sektoru, ponekog veleposlanika, odgovornih ljudi iz Zapovjedništva misije ili samog zapovjednika vojnih snaga misije MINURSO, mađarskog generala Gyorgy Szaraza.

General u obilasku Španjolske utvrde

Na temelju dostavljenog nam protokola iz Zapovjedništva, protekli smo tjedan trebali organizirati prihvat generala Szaraza u području tzv. Španjolske utvrde. To je mjesto koje kontroliraju snage FPOL-a i koje možemo obilaziti samo uz pratnju časnika za vezu i prethodnu najavu i odobrenje. Zapovjednik snaga se nalazio u svom redovitom obilasku TS-a i koristio se isključivo vozilima, a susret na ovoj točki bila

mu je prigoda da i osobno vidi stanje na terenu. Kako je došao iz Sjevernog sektora, organizirali smo ophodnji susret s kolegama sa TS-a Mehaires, koji su dopratili generala do utvrde, nakon čega smo se pobrinuli o nastavku njegovog putovanja prema TS-u Mijek. Susret s kolegama iz drugog sektora bio je srdačan, jer se s njima i inače susrećemo samo prilikom odlaska na odmor u Laayoune. No nismo zaboravili na našu primarnu zadaću. Kako se Španjolska utvrda nalazi otprilike 250 km od našeg TS-a, pobrinuli smo se za zajednički ručak nedaleko od mjesta susreta. Srećom je druga odgovorna osoba u ophodnji bio egipatski časnik Sameh koji je naš priručni hladnjak opskrbio s više nego dovoljno raznolike hrane, pića i ostalih potreština. Nije zaboravio čak ni na poljski stol i stolice, tako da smo se svi zajedno opustili i ručali, nakon čega smo mi nastavili prema TS-u Mijek a ophodnja sa TS-a Mehaires ostala je prenočiti u blizini mjesta susreta, tzv. *overnight*.

Ručak u pustinji

vak zapovjedniku, koji se nakon toga pozdravio sa svakim promatračem ponaosob. U skladu s dnevnim rasporedom rada, slijedio je briefing uz nazočnost zapovjednika snaga (FC), na kojem nas je izvjestio o trenutačnoj situaciji na području misije i daljnjim planovima UN-a.

Prema starom dobrom običaju, istu večer je u čast generala upriličen i party dobrodošlice, uz poneko pivo i tortu, te neformalno druženje koje je potrajalo do kasno u noć. Zajednička fotografija prije rezanja torte obvezni je dio svake zabave na TS-u. Sutradan ujutro, zapovjednik je nastavio svoje putovanje prema TS-u Agwanit. Prije polaska na put organiziran je postroj za odlazak, nakon čega je u pratnji četiri promatrača s našeg TS-a general Szaraz otišao na mjesto susreta s drugom ophodnjom. Pred njim je bilo još nekoliko dana obilazaka TS-a u našem sektoru i nakon toga odlazak za Laayoune, u sjedište misije.

Nama je ostalo samo da zapamtimo kako je izrazio priznanje svima na TS-u zbog urednosti i čistoće, te ažurnosti i predanosti svakog od nas izvršenju zadaća. ■

Mađarski general tijekom obilaska područja u pratnji vojnih promatrača

Torta u znak dobrodošlice

Putovanje prema našem odredištu prošlo je vrlo brzo u razgovoru s generalom koji se nalazio u prvom vozilu, i koji je pokazao iznimno zanimanje za naš život i rad, svakodnevne poteškoće i probleme.

Kako i doliči posjetu jedne tako visoke razine, zamjenik zapovjednika TS-a, kineski bojničar Xia, organizirao je svečani postroj svih promatrača te predao prij-

Hrvatska udruga vojnih minijaturista

Struka i znanost povezani s hobiem

Naš časopis posvećen je, prije svega, vojnicima, ali i svima onima koji su zainteresirani za takozvane vojne teme: ustroje, svjetske događaje, vojnu tehniku, povijest, odore, obilježja... Sve nabrojeno, pa i mnogo više od toga, dosad smo, nadamo se, uspjeli pokriti i pratiti. No, inicijativa Hrvatske udruge vojnih minijaturista, jedine takvog tipa u Hrvatskoj, dovela nas je pred sasvim novu temu...

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Davor KIRIN

Što jedan hobi traži u ozbiljnom časopisu kao što je Hrvatski vojnik? Molimo vas, dragi čitatelji, nemojte žuriti s takvim zaključkom. Predmet zanimanja članova Hrvatske udruge vojnih minijaturista zapravo je mnogo dublja stvar...

"Zadaća naše udruge, koja je službeno registrirana krajem 2004. godine, promicanje je razvoja tehničke, maketarske, modelarske i opće kulture, uz kreativni i inventivni rad", rekao nam je u razgovoru, kojim nam je predstavio udruhu, njezin predsjednik Tomislav Stipanović. Ovakva definicija može poslužiti za sve slične udruge, kakvih i u Hrvatskoj ima poprilično. Ipak, vojno maketarstvo je osobito. U njemu nije dopuštena improvizacija, nema mitoloških i bajkovitih likova poput trolova, hobita,

kiklopa ili pegaza. Makete moraju detaljno prikazivati povijesne bojišnice, vojnike, tehniku, odore, oznake, fortifikacije... "Mi prikupljamo arhivsku građu, proučavamo vojne postrojbe, povijest... Suradujemo s profesorima i studentima povijesti na Filozofskom fakultetu, koji nam pomažu u rekonstrukcijama. Naravno, nikada ne možete dobiti stopostotnu preciznost. Neka me kolege krivo ne shvate, ali možemo reći da smo prva takva udruga koja je uspjela povezati struku i znanost s hobiem, ta cjelina koju smo sklopili ima

određenu težinu".

Povijesna razdoblja kojima se bave članovi udruge su široka, od rimskih legija, pa do nedavnih događaja kao što je Zaljevski rat. Inače, najpopularnija tema odnosi se na napoleonsko razdoblje.

Ukoliko udruga dođe do vlastitih prostorija, članovi će moći intenzivnije raditi na zajedničkim, konceptualnim projektima, koji su uobičajeni u udrugama diljem Europe. Prošle godine se u inozemstvu masovno radilo na temi operacije Overlord, a povodom njezine 60. obljetnice. I Hrvatska udruga vojnih minijaturista priprema takav projekt u kojem će sudjelovati velik broj članova udruge, a za koji su planovi već gotovi.

Zajednički rad podrazumijeva skupine od dva ili tri, pa čak i pet članova. Postoje pravila: stvori se "stožer" koji dogovori projekt, uzme se vrijeme za dobavljanje svih materijala i figura, dokumenta, knjiga, časopisa, dokumenta, provjeravaju se detalji... Kada se stvori određena slika, sve se prikaže na papiru i podijele se zadatke: neki se bave "pripremanjem postrojbi", neki pripremanjem materijala za postolje... Svaki prikazani do-

gađaj treba pratiti i odgovarajući tekst, koji mora opisati što minijatura prikazuje, "bez toga sve učinjeno nema svoju dubinu niti čar".

Maketarstvo je skup hobi, jer se materijali ne mogu nabaviti u

Hrvatska vojska i vojne minijature

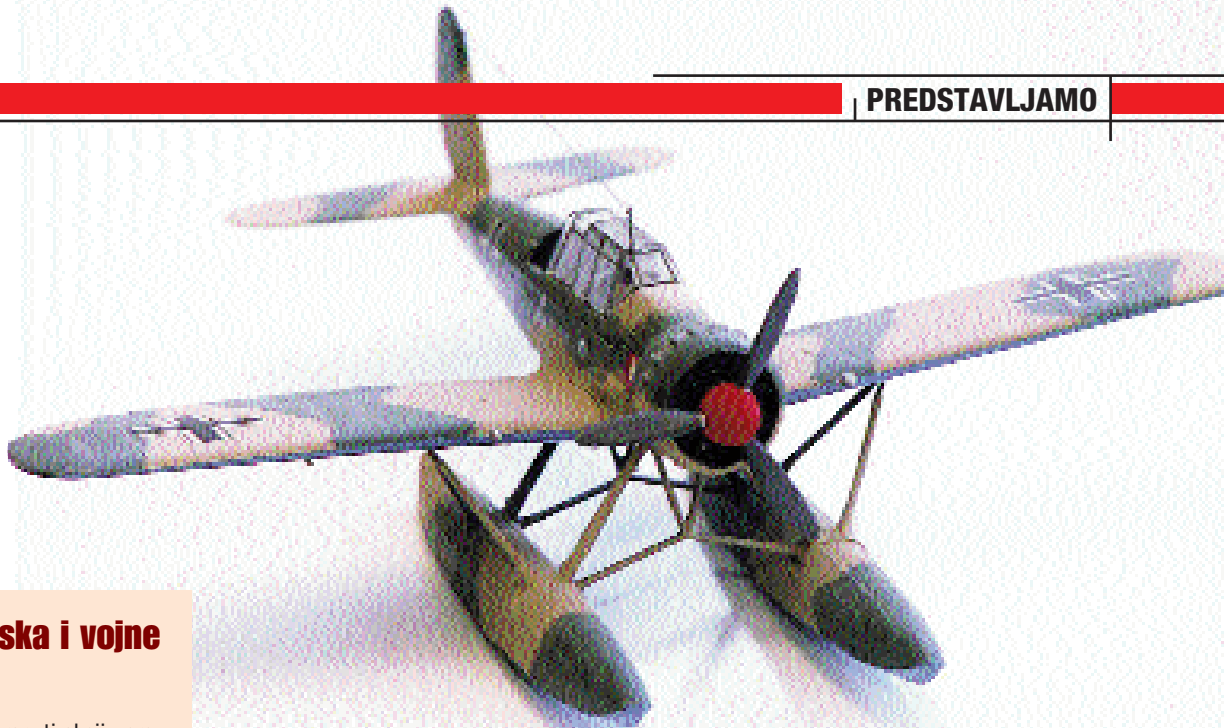
"Odlučili smo pokrenuti akciju proširivanja našeg članstva. Prije svega mislimo na djecu i mlade kojima je ovaj hobi i te kako koristan. Želimo uključiti i hrvatske vojnike i branitelje. Iznimno ih cijenimo i voljeli bismo da u našu udrugu unesu svoje spoznaje i praksu koju su, na žalost, morali steći. U svojim radovima obrađujemo i bližu povijest, a nitko ne može dati bolje podatke o tome od branitelja.

Što se tiče prikaza tema iz Domovinskog rata, mora se uzeti u obzir da su svi proizvođači materijala iz stranih zemalja, te da se minijature hrvatskih vojnika ne mogu naći u njihovoj ponudi. Ipak, mi smo pronašli rješenje s kojim vrlo uspješno možemo prikazati događaje iz Domovinskog rata. Na postojeće figure modernih vojnika možemo staviti hrvatske boje i oznake, te staviti minijature u naš okoliš. Postojat će tek sitnije razlike."

Hrvatskoj, već ih treba naručiti iz inozemstva, uglavnom putem In-

terneta.

Udruga mjesec dana zaprima sve narudžbe svojih članova i nastoji ih realizirati. Veliki problem je vlastiti prostor, koji još nemaju, a koji bi im mnogo pomogao, jer bi se u njemu mogli okupljati, raditi, te izlagati radovi. U Udruzi

■ "Zadaća naše udruge je promicanje razvoja tehničke, maketarske, modelarske i opće kulture, uz kreativni i inventivni rad", rekao nam je njezin predsjednik Tomislav Stipanović

se nadaju da bi Grad Zagreb u skorašnje vrijeme mogao riješiti taj problem. Zasad za

rad Udruge

članovi daju isključivo vlastita financijska sredstva, ali se nadaju da će se pronaći instituci-

ju koja bi ih pratila, jer je riječ "o korisnoj stvari, osobito za djecu i mlade".

Vojnim minijaturama se ne može baviti svatko: prije svega potrebni su interes, ljubav i entuzijazam. Zatim, točnost i preciznost, opća kultura i znanje. Unatoč svim tim uvjetima, ova djelatnost je u Zapadnoj Europi vrlo popularna, gotovo masovna, "stvar opće kulture". Postoje i natjecanja, a najbolji minijaturisti su hobi doveli na profesionalnu razinu, s poštivanjem i najsitnijih detalja. ■

Poziv zainteresiranima

Udruga hrvatskih vojnih minijaturista poziva sve koji se žele baviti ovim hobijem i uzdignuti ga u "ozbiljnije" sfere da joj se priključe. Uputit će u "osnovnu školu" maketarstva one koje o njemu ne znaju ništa, a "razvijenijima" će omogućiti prikaz radova na budućim izložbama u organizaciji udruge. Otvorenje prve izložbe radova najavljeno je za 21. ožujka u Osnovnoj školi "Gračani" povodom stogodišnjice škole.

Kontakt adresa za sve zainteresirane je Hrvatska udruga vojnih minijaturista, Gračec 22, 10 000 Zagreb, telefon 098/30 11 47 (tražiti gospodina Stipanovića), a e-mail je tomislav.stipanovic@zg.htnet.hr

Prvi zimski kamp na Sljemenu

Kadeti na skijama

Prvi naraštaj kadeta boravio je na zagrebačkom Sljemenu odrađujući prvi zimski kamp. Temeljni je cilj kampa bila pouka kadeta tehnikama skijanja, odnosno stjecanje osnovnih znanja o planinskim klimatološkim uvjetima, te organizaciji života i rada u zimskim uvjetima

Andrea DEČAK, snimio Dubravko KOVAČ

U organizaciji Zapovjedništva za izobrazbu i obuku, prvi naraštaj kadeta boravio je ovih dana na zagrebačkom Sljemenu odrađujući prvi zimski kamp. Temeljni cilj bila je pouka kadeta tehnikama skijanja, odnosno stjecanje osnovnih znanja o planinskim klimatološkim uvjetima, te organizaciji života i rada u zimskim uvjetima.

Slavka Barića i zapovjednika Združenog zapovjedništva za izobrazbu i obuku "Petar Zrinski" general bojnika Mirka Šundova. Stigavši u neformalnom izdanju, skijaškoj odjeći, generali su se dobro uklopili među mlade polaznike s kojima su razgovarali o dojmovima sa Sljemena, ali i o postignutim rezultatima prvog zimskog kampa. General Barić nam je

ulazak naše zemlje u NATO savez nikako neće biti spriječen nespremnosti oružanih snaga.

O tome koliko provedba ovakvih aktivnosti ima važnost za kadete, razgovarali smo s jednim od njihovih obučavatelja, satnikom Josom Šarlijom, časnikom za sport u ZZIO-u. Napominjući kako je 26 kadeta druga skupina koja uvježbava skijaške sposobnosti, te kako je njezina pretходnica isto učila protekli tjedan, satnik Šarlija je rekao kako su ove pripreme vrlo važne za buduće časnike. "Prigoda je to", dodao je, "da budući pripadnici oružanih snaga budu maksimalno osposobljeni kako bi mogli odgovoriti na sve izazove koji pred njih možda budu postavljeni, uključujući i one u sklopu standarda NATO-a."

A kako je doista bilo stati na skije i okušati se u zimskim uvjetima, zapitali smo same polaznike - kadete. Gotovo svi su se složili kako je kamp onaj ljepši dio naobrazbe, u odnosu na učenje, te je iznimna prigoda za druženje i usavršavanje. Kadet Josip Rašić osobito je istaknuo kako sport općenito ima važnu ulogu u njegovom životu, a samim time i skijaške aktivnosti. No, bilo je i onih kojima je skijanje na Sljemenu bilo prvo u životu, s obzirom na to da dolaze s juga na kojemu snijeg nije uobičajena pojava. No, za njih i njihove rezultate, obučavatelji su imali posebne riječi pohvale. Sve u svemu i kadeti i instruktori uložili su mnogo truda. Ali, kada iza mukotrpa posla stoje kvalitetni rezultati, kakve su polaznici pokazali, postaje jasnom isplativost žrtvi i učenja. Stoga ne treba sumnjati da će već početkom iduće godine kadeti spremno dočekati nešto teži i zahtjevniji 2. zimski kamp. ■

Na sljemenskoj Činovničkoj livadi kadeti u svladavanju osnova skijanja

To je svojevrsna osnova za 2. zimski kamp, tijekom kojega će kadeti izvoditi taktičku obuku u zimskim uvjetima, sukladno standardima NATO-a, a koji je predviđen za početak iduće godine. Od 28. veljače do 13. ožujka kadeti su po skupovima svladavali zimske izazove i učili prve skijaške korake. Na dan našega posjeta, 9. ožujka, kadete i njihove obučavatelja zatekli smo na sljemenskoj Činovničkoj livadi, kako neumorno uvježbavaju i provode zadani program zimskog kampa. Neposredno iza našeg, uslijedio je dolazak i zamjenika načelnika GSOS-a RH, general pukovnika

istaknuo kako je u sklopu nastavnog plana i programa obuke kadeta predviđena i ova aktivnost, a u svrhu pripreme provedbe vojnih vježbi u zimskim uvjetima. "Smatramo da imamo jako dobre rezultate; kadeti su iznimno dobro tjelesno pripremljeni, te su u relativno kratkom roku svladali osnove na snijegu". Osvrnuvši se i na standarde NATO-a, prema kojima će biti provedena vježba sljedeće godine, general Barić je istaknuo kako je Hrvatska do sada radila na osposobljavanju ljudi i uvođenju nove tehnologije, te na izradi dugoročnih planova razvoja. Stoga, dodao je Barić,

General Barić u posjetu Zapovjedno-stožernoj školi

General pukovnik Slavko Barić, zamjenik načelnika GSOS-a RH, boravio je u radnom posjetu Zapovjedno-stožernoj školi "Blago Zadro".

Tom prigodom održan je sastanak u vijećnici Zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku "Petar Zrinski", gdje je pozdravnu riječ održao zapovjednik ZZIO-a general bojnik Mirko Šundov.

Zapovjednik ZSŠ-a brigadir Zadravko Andabak je održao prezentaciju o provedenoj izobrazbi u ZSŠ-u od osnutka škole do danas, planiranoj izobrazbi u 2005. godini, o problematici ZSŠ-a, te o strategiji poboljšanja sustava izobrazbe.

U svom izlaganju general Barić je istaknuo činjenicu da je ZSŠ zadnja strukovna škola i jedna od najviših škola u

OS RH. "Nakon završene ZSŠ, naši časnici bi trebali doći u razinu znanja časnika s vojnom akademijom. Potrebno je usvajati znanja o postupcima u vojskama NATO-u, a da bismo imali znanje i sposobnosti za uključivanje u te procese, ZSŠ bi trebala trajati najmanje tri semestra. U idućoj godini treba školovati 50 časnika za zapovjednike u stožerima i zapovjedništvima. Zahtjev za poznavanje jezika treba spustiti na razinu satnika a ZSŠ treba imati mogućnosti održavanja tog znanja. Također nema potrebe upisivati izvanredni naraštaj, jer umjesto kvantitete treba ići na povećanje kvalitete izobrazbe. ZSŠ je dala dobre rezultate, ali i ona se mora razvijati. Treba ulagati u nastavnike; seminare u zemlji i inozemstvu, te posjete ustanovama drugih zemalja i u opremu", kazao je general Barić.

Nakon sastanka, general Barić je obišao GIS učionicu i učionice u kojima se odvijala nastava u skupinama te kratkim slušanjem izlaganja nastavnika i polaznika obavio uvid u način održavanja nastave i aktivno sudjelovanje polaznika u usvajanju potrebnih znanja.

OJI

Prisegnuo novi naraštaj mladih vojnika

U središtima za obuku pješništva u Koprivnici, Puli, Požegi i Sinju te zagrebačkoj vojarni "Croatia", samoborskoj "Taborec", splitskoj "Lori" i zadarskoj "Donji Zemunik" 13. ožujka prisegnuo je prvi ovogodišnji naraštaj mladih hrvatskih vojnika. Uz visoke vojne uzvanike koji su uputili čestitke ročnicima

cima na danoj prisegi, te im poželjeli uspješno uklopavanje u novu sredinu i svladavanje osnovnih vojničkih vještina, prisegi su nazočili i brojni roditelji te rodbina i prijatelji.

OJI

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA MATERIJALNE RESURSE
SLUŽBA ZA INFORMACIJSKU I
KOMUNIKACIJSKU TEHNOLOGIJU
raspisuje**

INTERNI NATJEČAJ

za popunu upražnjenih
radnih mjesta

Viši stručni savjetnik, VSS, smjer informatički ili tehnički, 10 godina radnog iskustva, položen DSI, poznavanje engleskog jezika, 1 izvršitelj

Viši stručni savjetnik, VSS - pukovnik, smjer informatički ili tehnički, 10 godina radnog iskustva, vojna znanja, poznavanje engleskog jezika, 2 izvršitelja

Stručni savjetnik, VSS, smjer informatički ili tehnički, 5 godina radnog iskustva, položen DSI, poznavanje engleskog jezika 1 izvršitelj

Viši stručni referent, VŠS, smjer informatički ili tehnički, položen DSI, poznavanje engleskog jezika, 1 izvršitelj

Prijave s dokazima za ispunjavanje navedenih uvjeta potrebno je dostaviti **do 21. ožujka 2005.** na adresu: Ministarstvo obrane, Služba za informacijsku i komunikacijsku tehnologiju, Bauerova 31/II. Osoba za kontakt: **Marija Marić Bajić**, tel: **4567-518**

MORH u četvrtfinalu doigravanja

Unatoč slabijem početku svoje nove košarkaške sezone u ligi REK-LA, MORH-ovci su u pravo vrijeme konsolidirali svoje redove i u posljednjih sedam ligaških utakmica ubilježili pet pobjeda.

Zbog toga su u svojoj skupini zauzeli sedmo

mjesto (omjer 5:6) i tako se plasirali u doigravanje.

Već prvi krug doigravanja pokazao je da je MORH još uvijek jedna od najjačih momčadi u ovom natjecanju: sa 79:68 sa-

vladani su favorizirani Cro Doc'si, uz izvrstan učinak Brdara (22 koša).

Slijedi drugi, četvrtfinalni krug u kojemu je protivnik MORH-u "nuklearna" momčad "Agita", aktualni prvak, u čijoj prvoj postavi igraju četiri poznata imena nekadašnje prvoligaške scene: Vladan Alanović, Milan Medenica, Đuro Simon te Srdan Savović. Unatoč tome, prije mjesec dana, u međusobnoj utakmici regularne sezone, MORH je pobijedio 61:55, tako da prolaz u polufinale nije nemoguća misija.

Spomenimo da se u četvrtfinale plasirala i izvršna momčad Sportskog društva hrvatskih branitelja, ali njihov eventualni ogled s MORH-om nije moguć prije finala: bilo bi doista lijepo da se takav rasplet i ostvari.

D. VLAHOVIĆ

JUŽNOAFRIČKA tvrtka Denel razvila je tešku snajpersku pušku NTW, u dva kalibra, 20 mm i 14,5 mm. Namijenjena je protusnajperskom djelovanju u urbanim područjima i sličnim situacijama gdje se traži brza neutralizacija snajperista ili slične prijetnje, uz najmanju moguću kolateralnu štetu.

NTW je precizniji od teške strojnice, ima veći domet u odnosu na standardne snajperske puške, a u inačici kalibra 20 mm ispaljuje granatu s blizinskim upaljačem pa ne

Teška snajperska puška NTW

treba izravan pogodak za neutraliziranje cilja.

Konstruktori su predvidjeli da se za najbolje rezultate puca iz ležećeg položaja kako bi se osigurala potrebna stabilnost za preciznost na većim udaljenostima. Pucanje iz stojećeg položaja nije toliko precizno zbog manjeg oslonca i velike težine puške koju nije jednostavno držati. Puška se pomoću posebnog postolja

može postaviti na vozilo.

Streljivo kalibra 20 mm ima početnu brzinu od 720 m/s i domet od 1300 m, a streljivo kalibra 14,5 mm ima veću početnu brzinu, 1080 m/s, položeniju putanju i veći domet, čak 1800 m.

Za rukovanje oružjem predviđena su dva vojnika. Puška teži 26 kg s cijevi kalibra 20 mm i 29 kg s cijevi kalibra 14,5 mm. Optički ciljnik ima povećanje od 8 x, postavljen je na postolje koje omogućava brzo postavljanje i skidanje.

Zatvarač je ručni, spremnik prima tri metka. Puška je moderne modularne konstrukcije pa se u terenskim uvjetima može rasklopiti bez alata, potreban je samo jedan metak pomoću kojeg se oslobodi cijev iz kućišta, sve ostalo se rasklapa ručno.

M. PETROVIĆ

Francuska testira Storm Shadow projekte

TIJEKOM prosinca prošle godine francuska ratna mornarica je na Atlantiku obavila testiranja MBDA Storm Shadow/SCALP EG krstarećeg projektila velikog dometa. Testiranja su obavljena s francuskog nosača aviona Charles de Gaulle, a projektil je nosio novi francuski mornarički višenamjenski borbeni avion Rafale MO2. Nakon lansiranja, tijekom krstareće faze leta, projektil je bio navođen kombiniranim navigacijskim sustavom, koji u sebi sadrži inercijalni navigacijski sustav, GPS,

te sustav za infracrveno mapiranje profila terena. Sam pogodak mete obavljen je uz veliku preciznost, čime su u francuskoj ratnoj mornarici vrlo zadovoljni.

Uz avion Rafale projektil Storm Shadow dosad je bio uspješno prilagođen uporabi i s borbenih

aviona Tornado GR.4 te Mirage 2000, a dosad je naručiteljima isporučeno više od 600 tih projektila. Uz Ujedinjeno Kraljevstvo i Francusku projekte MBDA Storm Shadow/SCALP EG naručili su Italija i Grčka.

I. SKENDEROVIĆ

Italiji isporučen zadnji Super Hercules

TIJEKOM veljače talijanskom ratnom zrakoplovstvu (Aeronautica Militare Italiana) isporučen je zadnji od ukupno 22 novonabavljena transportna aviona C-130J Super Hercules. U talijanskom ratnom zrakoplovstvu ističu kako je nabava Super Herculesea od velike strategijske važnosti, tim prije što su talijanske oružane snage u znatnom broju angažirane u više misija, te su potrebe za redovitom i raznovrsnom opskrbom velike. A kako su ovoga trenutka angažirani na iznimno zahtjevnom i opasnom području poput Afganistana i Iraka, nabavu novih aviona smatraju iznimno važnom.

Operater novih transportera je 46. Brigata Aerea (zrakoplovna brigada), koja je stacionirana u zrakoplovnoj bazi Pisa. U sklopu te baze, odnosno postrojbe ustrojeno je i veliko nastavno središte za obuku letačkog i zrakoplovno-tehničkog osoblja. Od novonabavljenih Super Herculesea dvanaest

aviona je s "klasičnim" trupom, dok je deset aviona s "produženim" trupom. Šest "standardnih" Herculesea bit će konvertirano u KC-130J inačice, odnosno u zračne tankere. Svi avioni opremljeni su suvremenim navigacijskim, komunikacijskim te obrambenim sustavima. Također, znatno je ojačana stražnja rampa za utovar tereta, odnosno znatno je poboljšana i sustav za izbacivanje tereta u letu.

I. SKENDEROVIĆ

Grčka modernizira svoje Herculese

SREDINOM siječnja prošle godine u grčku zrakoplovnu bazu Elefsis, u kojoj je smještena 356. taktičko - transportna eskadrila, sletio je prvi grčki modernizirani transportni avion C-130H. Riječ je o avionu koji je moderniziran u kanadskoj tvrtki L-3 Spar Aerospace u Edmontonu, odnosno to je prvi avion iz skupine od 14 aviona koji će biti obuhvaćeni modernizacijom. Uz H inačicu (devet aviona plus jedan prototip) grčkih Herculesea modernizirat će se i B inačice (tri aviona plus jedan prototip), a prvi avion iz te serije bit će isporučen grčkom ratnom zrakoplovstvu tijekom proljeća ove godine.

Znatno dio modernizacije avionike

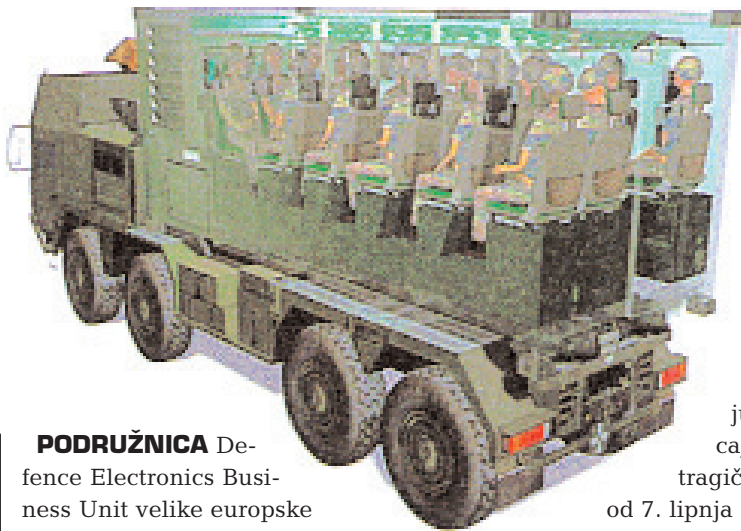
na grčkim Herculesima obaviti će se u Grčkoj, odnosno u tvrtki Hellenic Aerospace Industries (HAI), a trebao bi se okončati do 2007. godine. Tom modernizacijom predviđena je ugradnja novih VHF/UHF AN/ARC 210 radiouređaja, novih AN/APS-241 meteoradara, nove navigacijske opreme poput sustava ILS/VOR, odnosno DME/MB/TACAN, novih TCAS i EGPWS sustava, novih prikaznika podataka u boji, te novih

GPS receivera. Uz to, u avione će biti ugrađeni i novi MIL-STD-1553 databus sustav. Pilotska kabina, odnosno instrumenti bit će u cijelosti prilagođeni za uporabu *Night Vision* sustava, odnosno uporabu *Night Vision Goggles*.

I. SKENDEROVIĆ

Transportni kontejner

PODRUŽNICA Defence Electronics Business Unit velike europske obrambene tvrtke EADS sklopila je ugovor s njemačkim Saveznim uredom za obrambenu tehnologiju i nabavu (BWB) za isporuku zaštićenih transportnih kontejnera za osoblje.

Kontejner je postavljen na taktički kamion MAN pogonske konfiguracije 8x8. Namjena mu je siguran

prijevoz vojnika od zračne luke do baza, a pruža zaštitu od pješićkog streljiva i mina.

Jedan od odlučujućih poticaja bio je

tragičan događaj od 7. lipnja 2003. kad

je u Kabulu, Afganistan, bombaš samoubojica napao autobus koji je prevozio njemačke vojnike iz baze u zračnu luku. Tad su poginula četiri vojnika, a više ih je ranjeno.

Glavni podugovarač je njemačka tvrtka Krauss-Maffei Wegmann (KMW) koja će pomagati pri po-

stavljanju oklopa na kontejner te isporučiti posebnu oklopnu kabinu za zaštitu vozača kamiona. KMW je tvrtka koja ima golemo iskustvo u razvoju oklopa i njegovoj primjeni na razna gusjenična i kotačna vozila.

U kontejneru se može prevesti 20 vojnika, svaki ima vlastito posebno razvijeno sigurnosno sjedalo. Kontejner ima vlastiti izvor napajanja za osvjetljenje, klimatski uređaj i NKB zaštitni sustav.

Razmatra se izrada kontejnera i u drugim inačicama, ponajprije ambulantom i zapovjednoj. Moguće su i neke druge primjene, osobito tamo gdje ima mnoštvo skupe opreme osjetljive na metke i šrapnele koju treba zaštititi. Oklopni kontejner pruža im odgovarajuću razinu zaštite i nužnu operativnu fleksibilnost. Jedino što treba za uspješan rad je platforma odgovarajućih dimenzija i nosivosti.

M. PETROVIĆ

Predatori zamjenjuju Canberre?

MINISTARSTVO obrane Ujedinjenog Kraljevstva tijekom veljače okončalo je inicijalna letna testiranja bespilotne letjelice Predator B. Testiranja su znakovita po tome što je na Predatora ugrađen 544 kg težak sustav Godrich DB-110, namijenjen za izviđanja i nadzor iz zraka. Takva konfiguracija bespilotne letjelice napravljena je u duhu zatjeva nove LRLE (*Long Range, Long-Endurance*) platforme kojom se u skoroj budućnosti (prema određenim očekivanjima tijekom 2006.) kani zamijeniti avion Canberra PR9.

Inače, senzor DB-110 čini srce foto-izvidničkog podvjesnika Raptor koji je svoju premijeru doživio ugradnjom na RAF-ov Tornado GR4 tijekom drugog zaljevskog rata. Tijekom dosadašnje operativne uporabe sustav se pokazao poprilič-

no pouzdanim i kvalitetnim, posebice kada je njegova primjena u sprezi s datalink sustavom čime se

postiže prijenos potrebnih podataka u realnom vremenu.

I. SKENDEROVIĆ

Nizozemska naručila transportni brod za službu na Karibima

DAMEN Shipyards dobio je ugovor od nizozemskog ministarstva obrane za gradnju višenamjenskog transportnog broda namijenjenog nizozemskoj ratnoj mornarici. Brod će dobiti ime HrMs Pelikaan (A 804) i zamijenit će sadašnji brod istog imena i oznake A 801. Zanimljivo je da će kobilica za brod biti postavljena u travnju ove godine u rumunjskom brodogradilištu Glatz koji je u vlasništvu Damena. Prema planovima predviđa se da će se potpuno opremljeni trup u studenom ove godine otegliti u Nizozemsku, u brodogradilište Gorinchem, gdje će se brod dovršiti. Prve probne vožnje predviđene su za travanj 2006., a primopredaja nizozemskoj ratnoj mornarici predviđena je za 5. svibnja iste godine. Primarna zadaća Pelikaana bit će opskrba postrojbi nizozemskog mornaričkog pješaštva koje su raspoređene na Karibima.

Brod će biti dugačak 65,4 metra i gaz 3 m. Dva dizelska motora osiguravat će brzinu od 14,5 čvorova. Posadu će činiti dva časnika, dva dočasnika i deset mornara. Na brod će se moći ukrcati još 12 osoba, a osiguran je i privremeni smještaj (do 5 dana) za 45 marinaca (3 ča-

snika, 6 dočasnika i 36 vojnika).

Na brod će se moći ukrcati šest manjih diverzantskih plovila, četiri vojna kamiona, četiri terenska vozila, veliki spremnik za vodu, generator za struju, viljuškar i 20 tona opreme i namirnica u kontejnerima.

T. JANJIĆ

Ubrzanje programa razvoja sustava NLOS-LS

AMERIČKA kopnena vojska (US Army) i Američka ratna mornarica (US Navy) nastoje ubrzati razvoj borbenog sustava NLOS-LS (*Non Line of Sight Launch System*, odnosno lansirni sustav za neizravno gađanje), inače dijela programa FCS (Future Combat Systems, odnosno budući borbeni sustavi). Nadaju se skratiti razvoj za dvije godine i tako prije uvesti sustav u operativnu uporabu.

NLOS-LS je trenutno u razvojnoj fazi dizajna sustava, bilo je planirano da u uporabu uđe 2010., ali obje ga grane žele što prije. Osobito mornarica koja bi ga željela imati na novom brodu za litoralno ratovanje LCS koji bi u službu trebao ući 2008.

Projektil NLOS-LS predviđa se u

dvije inačice, PAM (Precision Attack Missile, odnosno projektil za precizan napad) i LAM (Loitering Attack Missile, riječ je o nekoj vrsti izvidničkog krstarećeg projektila). Zbog nedostatka sredstava ubrzanje će se samo rad na PAM inačici. Mornarička i kopnena inačica bit će identične, osim nekih si-

tnijih razlika koje proizlaze iz različitih radnih okružja.

Kopnena vojska razmatra mogućnost umrežavanja NLOS-LS sustava s ostalim napadnim sustavima koji su također u razvoju, kao što su *Joint Common Missile* i *Guided Mul-*

tiple Launch Rocket System.

NLOS-LS je zamišljen kao fleksibilni kontejnerizirani sustav, projektili će se čuvati, prevoziti i ispaljivati iz kontejnera. Kontejneri su okrugli, planira se postavljanje njih 15 u zajednički lansirni paket. Paket je samostalan te se može lagano integrirati na različite platforme.

Cilj razvoja takvog tipa oružja, istodobno za kopnenu vojsku i ratnu

mornaricu je smanjivanje troškova i ujednačavanje borbenih sustava kako bi se olakšala logistika, izobrazba i u konačnici borbeno djelovanje različitih borbenih elemenata modernih oružanih snaga.

M. PETROVIĆ

Saab

Offset u Mađarskoj

Mađarska iskustva pokazuju još jedan primjer razvoja vlastitog gospodarstva i otvaranja novih radnih mjesta na račun nužnosti ulaganja proračunskih sredstava u nabavu vojne opreme preko offseta

— Josip MARTINČEVIĆ MIKIĆ —

Nakon upoznavanja s poljskom i češkom offset regulativom smatramo kako je potrebno predstaviti i mađarsku. Prvi razlog za predstavljanje Mađarske je taj što su te tri zemlje istodobno 12. ožujka 1999. pristupile u NATO, te se mogu uspoređivati s istih stajališta. Drugi razlog za predstavljanje je što je Mađarska polovinom 2004. godine donijela nova pravila offset politike u kojima je naglašena posebna uloga obrambene industrije i uvođenja novih tehnologija pristiglih transferom iz stranih zemalja.

Glavni razlozi za izmjenu offset regulative po svemu sudeći ležali su ipak u mađarskom procesu pristupanja Europskoj uniji. Budući da je ukupna zakonska regulativa u procesu harmonizacije usklađena s europskom, bilo je nužno donijeti i relevantne promjene u offset regulativi. Kako su napravljene i promjene u vladinoj uredbi povezano s vojnim nabavama koja naglašava primjenu offseta i isključuje javni natječaj, bile su nužne promjene vezane za provedbu offseta i s tih stajališta. Prethodna offset regulati-

va bila je usko usmjerena na industrijski razvoj i povećanje izvoza, dok nova regulativa stavlja naglasak na razvoj gospodarstva zasnovanog na znanosti s višom razinom konkurentnosti.

U donošenju nove regulative mnogo je vremena posvećeno analizi trendova svjetske offset politike, te analizi iskustava njima zanimljivih zemalja kako bi postigli nacionalne ciljeve u sklopu mađarske realnosti. Temeljne obveze koje proizlaze iz offset politike ostaju nepromijenjene. Tako je prag za primjenu offseta svaka nabava vojne i specijalne opreme vrijednosti veće od milijardu forinti (oko 4 milijuna eura), a investicijskim ulaganjima se mora ispunjavati najmanje 30 % offset obveza. Ostali oblici obveza su fleksibilni i mogu se mijenjati od slučaja do slučaja nabave. Naglasak je dan na transfer novih tehnologija, inovacije, istraživanja i razvoj, te tzv. „know-how“. Za postizanje što veće konkurentnosti usmjerene su aktivnosti na izobrazbu i edukaciju osoblja koje sudjeluje u pripremi i implementaciji offset regulative. ■

■ Na svečanosti u čast prvog mađarskog Gripena, švedska ministrica obrane Leni Björklud i mađarski ministar obrane Ferenc Juhász u znak dugoročne suradnje vezali su vrpce u bojama njihovih zastava

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Laka kupola CROWS

US Army

Mnoga neborbena vozila izložena su pogibeljima pa su konstruktori osmislili laku kupolu s daljinskim upravljanjem CROWS. Može se rabiti za razne zadace, od samoobrane pa do izviđanja i ofenzivnih djelovanja

Igor SKENDEROVIĆ

Američke snage raspoređene u Iraku neprestano se suočavaju s mnogim izazovima. Iznenađni napadi, ophodnje opasnim područjima, djelovanje u urbanom okruženju, mnoštvo civila u zoni djelovanja samo su neki od problema s kojima se suočavaju.

Za djelovanje u takvim otežanim taktičkim uvjetima od goleme je važnosti imati na raspolaganju opremu koja omogućava izvođenje zadataka i pruža vojnicima odgovarajuću zaštitu od protivničkih napada.

Mnoge zadace obavljaju se lakim vozilom HMMWV ili Hummer. Intervencije, ophodnje, praćenje konvoja, nadzor prometa, prijevoz ljudstva samo su neke od zadataka koje u borbenoj zoni obavlja mnoštvo Hummera. Hummer je izvorno nastao kao lako terensko vozilo, zamišljeno kao nasljednik legendarnog Jeepa koji se uz manje izmjene u američkoj vojsci rabio četrdesetak godina.

Hummer je zamišljen kao lako vo-

zilo, no ubrzo su se pojavile oklopljene inačice koje se mogu uspješno rabiti kao laka borbena vozila. Inačice s borbenom ulogom opremaju se oružjem, najčešće univerzalnom strojnicom kalibra 7,62 mm ili teškom strojnicom M2 kalibra 12,7 mm.

Često se

US Army

postavlja i automatski bacač granata, uglavnom Mk 19.

Ali, najveći problem je što je oružje postavljeno na krov, a strojničar mora kroz otvor na krovu vozila do

pola izviriti iz vozila kako bi mogao rabiti oružje. Ubrzo se pokazalo kako takvo rješenje, osobito u urbanim uvjetima, i nije najpametnije.

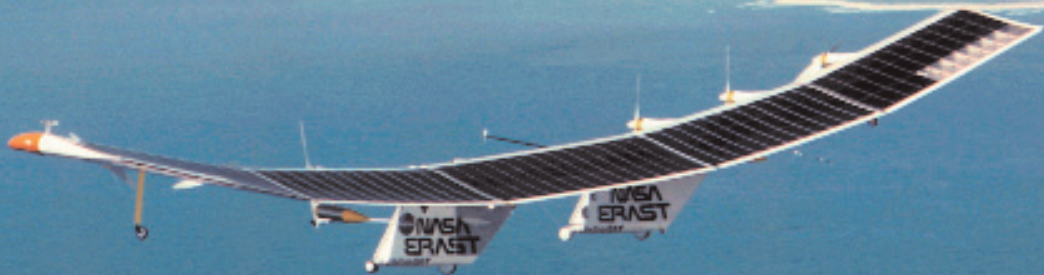
Jedino pravo rješenje bilo je razvijanje posebne kupole koja će omogućiti borbeno djelovanje s operatorom smještenim u sigurnosti oklopljenog vozila.

Ubrzo se krenulo s razvojem lakih kupola na daljinsko upravljanje diljem svijeta. Američki su stručnjaci razvili potpuno novu laku kupolu *Common Remotely Operated Weapons Station* (CROWS).

Najveća je prednost CROWS-a što operator upravlja paljbom i motri okolinu iz sigurnosti vozila. Primijenjeno daljinsko upravljanje operatora oslobađa potrebe izvirivanja iz vozila i izlaganja protivničkoj paljbi. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Bespilotne letjelice za strateška izvidanja

Bespilotna letjelica Global Hawk, tvrtke Northrop Grumman, može u zraku ostati više od trideset sati i na visini od 20 000 metara preletjeti od Sjedinjenih Država do Australije. Ugrađena oprema omogućava otkrivanje svih vrsta ciljeva i prenošenje podataka preko satelitske veze u bilo koje američko zapovjedništvo, bilo ono na zemlji, vodi ili u zraku

Pripremio Domagoj MIČIĆ

Prvo iskušavanje daljinski upravljane letjelice opremljene kamerama obavljeno je još 1939. iznad njemačkog ispitnog centra Rechlin. Na tim je osnovama tvrtka *Ryan Aeronatical Company* 1959. pokrenula studiju prilagodbe mete na mlazni pogon BQM-34A za provedbu izvidničkih zadaća. Ideja je bila napraviti izvidničku letjelicu koja će svoje zadaće obavljati iznad Sovjetskog Saveza leteći od Barentsovog mora do Turske. Neočekivani zamah programu došao je 1960. kad je iznad Sovjetskog Saveza raketom srušen američki špijunski avion U-2.

Još dva aviona istog tipa oborena su dvije godine kasnije iznad Kube i Kine. Nakon toga rad na razvoju letjelice nazvanoj Ryan Model 147 Firebee i označenoj kao AQM-34 ubrzan je uz novčani doprinos američkog ratnog zrakoplovstva. Opremili su je uz novčani doprinos američkog ratnog zrakoplovstva. Opremili su je uz novčani doprinos američkog ratnog zrakoplovstva. Opremili su je uz novčani doprinos američkog ratnog zrakoplovstva. U operativnu je uporabu ušla 1964., a do 1974. ove su izvidničke letjelice obavile više od 1000 misija iznad Kine, Sjeverne Koreje i Vijetnama. AQM-34 je mogla letjeti na visini od

20 000 metara i imala je dovoljan operativni dolet za pokrivanje cijelog Vijetnama, ali za pokrivanje mnogo veće Kine trebala je i veća letjelica.

Tako je nastala bespilotna izvidnička letjelica Model 154 Firefly označena kao AQM-91A, poznatija pod imenom Compass Arrow. Veća je letjelica dobila turbomlazni motor General Electric J97 potiska 18 kN koji je imao sustav za smanjenje infracrvenog potpisa. Firefly je mogao na visini od 23 700 metara preletjeti 7000 kilometara. Osam prototipova i dvadeset proizvodnih primjeraka, zbog naglog zatopljenja odnosa između Sjedinjenih Država i Kine 1971., nikada nisu operativno korišteni, barem ne službeno. Naknadno je otkriveno da je 19 primjeraka preinačeno za zadaće elektroničkog izvidanja i da su u prvim godinama sedmog desetljeća prošlog stoljeća korištene s tajne pozicije u Južnoj Koreji kako bi nadzirale elektronički promet iznad Kine, Sjeverne Koreje i Sjevernog Vijetnama. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnici.hr

Mnogi pomorski sukobi odigrali su se po ustaljenim pravilima pomorskih taktičara i stratega svoga vremena i nalikovali su jedan na drugi. Međutim, bilo je i onih drugih sukoba koji su zbog neke svoje specifičnosti ili slijeda neobičnih okolnosti zauzeli sasvim posebno mjesto u povijesti rata na moru. Jedan od takvih slučajeva je i onaj koji je vezan za nesretni kraj koji je doživjela njemačka krstarica Königsberg tijekom 1914. i 1915. godine

Igor SPICIJARIĆ

Pomorska bitka u afričkoj prašumi

Obično se podrazumijeva da se sukob velikih i snažnih ratnih brodova vodi negdje daleko na oceanskoj pučini, daleko od očiju publike, gdje se rješava pitanje prevlasti na moru. Krstarica Königsberg nije imala takvu sudbinu. Svoj kraj dočekala je u uskom riječnom rukavcu, duboko uvučena u afričko kopno, u zelenilu prašume, daleko od oceanskih prostranstava kojima je do tada plovala.

Krstarica je izgrađena u brodograđilištu Kaiserliche Weser Co u Kielu 1905. godine kao jedan iz serije brodova klase Stettin koja je bila klasificirana kao *kleine geschützte kreuzer*, odnosno mala oklopljena krstarica. Slijedili su je krstarica Nürnberg i legendarni Emden. Male krstarice klase Stettin bile su konstrukcijski vrlo slične svojim prethodnicama - krstaricama iz

■ Krstarica Königsberg potopljena je 11. srpnja 1915. u plitkom rukavcu rijeke Rufij nakon devetomjesečne opsade u afričkoj prašumi

klase Bremen. Projekt klase Stettin je bio samo malo veći i nešto malo snažnijih performansi propulzijskog postrojenja koje nije bitnije utjecalo na povećanje maksimalne brzine broda. Jedina vidljiva razlika između tih dviju klasa krstarica ogledala se u tome što su brodovi klase Bremen imali veći razmak između drugog i trećeg dimnjaka. Za razliku od Britanaca, Nijemci su imali sasvim drukčiju filozofiju i pristup projektiranju te klase brodova. Na svojim malim krstaricama Nijemci su preferirali veći broj topova manjeg kalibra (originalni projekt je imao čak

10 topova kalibra 105 mm a kasniji brodovi čak i više). Nasuprot njima Britanci su na svoje male krstarice ugrađivali topništvo od 152 mm.

Krstarica Königsberg je bila parni brod s maksimalnim deplasmanom od 4200 tona, duljinom od 115 metara i glavnim topništvom od 105 mm. Nakon ulaska u službu carske mornarice, prve četiri godine provela je u domovinskim vodama nakon čega je poslana na trogodišnji remont i opremanje. Nakon završenog remonta pod zapovjedništvom kapetana fregate Maxa von Loofa otplovala je za njemačku koloniju Istočnu Afriku. U Dar-es-Salam je stigla 6. srpnja 1914. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

U napadu na krstaricu Königsberg sudjelovali su i britanski hidrozrakoplovi

Maraton (490. prije Krista)

Sukob i trka s Maratonskog polja

Danju iz glazbenih automata, a noću uživo, razliježu se zvuci Grka Zorbe i napjeva Manosa Hadjidakisa. Ritam jednostavno mami na ples. Umjesto zveketa oružja, danas na rubu Maratona odjekuje zveket žlica i noževa...

Jurica MILETIĆ

Maratonsko polje danas. Prije 2500 godina ovdje se vodila bitka koja je usmjerila tijek civilizacije

Maratonsko polje, za razliku od Termopilskog klanca koji leži na glavnoj cesti koja sjevernu Grčku spaja s Atenom, leži postrance. Zapravo, malo tko i stigne do njega, premda danas od Atene nije udaljeno niti onih mara-

tonskih četrdeset i dva kilometra, već barem deset manje, budući da se glavni grčki grad silno proširio i na sjever. Bolje sreće od onih koji posjećuju Atenu i Atiku su tzv. čarter-turisti koji sedam ili četrnaest dana provode u glasovitom ljetova-

lištu Nea Makri, nasuprot od davnina poznatom otoku Eubeje, a na samom rubu Maratonskog polja. Mjesto zapravo gleda u vodenu površinu na kojoj su se prije dvije i pol tisuće godina ljuljali usidreni perzijski brodovi, izbacujući na kopno nepregledno mnoštvo vojnika. Na grčku sreću, nisu ni slutili da je upravo Maratonsko polje u cijeloj Grčkoj najprikladniji teren za kretanje konjice i da ga Grci kao poprište bitke nipošto nisu izabrali slučajno.

Bogovi su preplavili smrtnike

Zanemarujući mnoštvo suvenira, odnosno kipića, među kojima ni Miltijad, niti Darije nisu nikakve iznimke, Nea Makri nema drugih podsjetnika na tu veliku bitku. A i kipići grčkog vojskovođe i perzijskog cara utopili su se u mnoštvu Zeusa, Apolona, Afrodite...

Od tipiziranih nastambi koje već vjekovima Grci grade prema načelu - dolje se proizvodi i prodaje, a gore živi, uska obalna cesta slijedi Mara-

Dok jedni tvrde kako se boj na Maratonskom polju odigrao 10. kolovoza, drugi vjeruju da je to bilo tek 12. rujna 490. godine prije nove ere. Perzijsko brodogradništvo pod zapovjedništvom Datisa i Artaphernesa, inače nećaka cara Darija, usidri se u istoimenom zaljevu, tek da iskrca silne vojnike koji su trebali krenuti na Atenu. Maratonsko polje prostire se pokraj mora, i osim površine koju zauzimaju brežuljci Pentelik i Parnas, u potpunosti je močvarno. U dužinu se proteže dvadesetak, a u širinu samo tri kilometra. Herodot spominje kako je perzijsku vojsku činilo 100 000 pješaka i 10 000 konjanika. Suvremeni povjesničari, vjeruju kako je riječ o iznimno pretjeranim brojkama, pa navode samo 6000 pješaka (mahom naoružanih lukom i strijelom) i 800 konjanika. Golemoj perzijskoj vojnoj sili suprotstavilo se, kažu, 9000 grčkih hoplita kojima je pristigla pomoć još 1000 boraca iz Plateje. Vrhovni im je zapovjednik bio Miltijad, koji je zajedno sa svojim borcima zauzeo položaj na brdu Agriliki. Bojeći se da grčkoj vojsci u pomoć ne stignu i Spartanci, Datis je napao grčku liniju falange koja se protezala od današnje crkve Sv. Dimitrija (Hagios Dimitrios) sve do baruština Vrexisa, nedaleko od suvremene ceste. Miltijad je ojačao svoja krila a oslabio središnjicu, mameći tako Perzijance upravo na nju. Odlučni se boj bio kod tumulusa Sorosa. Kad su se dva grčka krila spojila, obuhvatila su perzijske snage i potukla ih do koljena, doslovce ih bacivši natrag u more.

Kacigu lijevo nosio je osobno Miltijad. Kacigu desno nosio je nepoznat perzijski ratnik

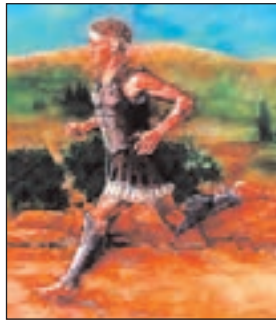

tonski zaljev, prolazeći kroz samo dva naselja: Agios Panteleimon i Shinias. Svi su grčki hoteli slični, goleme blagovaonice i terase, oskudno namještene sobe i nepregledan niz balkona. Za razliku od tih tipiziranih zdanja, koja znaju za funkcionalnost ali ne i za ljepotu, mali, bijelo obojeni kućerci s tirkiznoplavim krovovima i škurama mame mirisom svježih pržene ribe i sveprisutnog suvlakija. Taverna je grčka izmišljotina, baš kao i kiosk, koji je barem prije globalne mobilizacije bio i telefonskom govornicom i mjestom gdje se prodavalo sve: od novina do lažnih Ray Ban naočala, jeftinih plastičnih igračka, sladoleda i voćnih sokova. Drveni stolovi na trijemovima doslovce su na samoj morskoj obali, prekriveni jeftinim plastičnim stolnjacima; stolice su neudobne, s naslonom koji položen pod pravim kutem ne da tijelu da se udobnije smjesti, ali hrana i piće su nezaboravni. Malo pribora za jelo, a mnoštvo tanjurića: pržene ribice, grčka salata, pokoji muzgavac ili hobotnica kao predjelo, musaka, caciki, pečena janjetina ili oveća bijela riba kao glavno jelo, a sve u pratnji nepodnošljivo pitkog bijelog vina Demestica ili ružičaste Apelije.

Danju iz glazbenih automata, a noću uživo, razliježu se zvuci Grka Zorbe i napjeva Manosa Hadjidakisa. Ritam jednostavno mami na ples. Umjesto zveketa oružja, danas na rubu Maratona odjekuje zveket žlica i noževa. Njima se ne reže samo izvrstan svježih pečeni i još topao kruh, koji se u poveću gromade trgan rukama izvrsno slaže s grčkim jelima. Čini se da je grčki jezik pun rime: suvlaki se jede, sirtaki se pleše, buzuki se svira, a suzuki se vozi. K tome, jede se i saganaki. Nije riječ o nekakvom japanskom jelu, već na grčki način pečenom si-ru.

Tumulusi- vječni spomenici

U turističkom smislu, Nea Makri je najpopularnije naselje, ali desetak kilometara dalje, u srcu Maratonskog polja, mjestašce je Marathonas. Valjda u okolici nema sta-

Grčki trkači za povijest

Legenda kazuje kako je grčki vojnik Filipides (lijevo) trčao natrag u Atenu kako bi javio da je neprijatelj pobijeden, čemu se u Ateni tada malo tko nadao. Uspio je dotrčati do Atene i priopćiti veliku novost, ali je iznemogao, odmah umro. Razdaljina koju je od Maratona do Atene pretrčao iznosila je točno 42 195 metara. Buduća maratonska trka prvi će se put trčati prilikom prve moderne olimpijade godine 1896., a pobjednik će biti Grk Spiridon Louis (desno), koji je maratonsku stazu pretrčao za 2 sata, 58 minuta i 35 sekundi. I drugo je mjesto osvojio jedan Grk. Pobjedniku je na Maratonu podignut spomenik.

rijeg naselja, jer znano je kao mjesto koje su u pradavno vrijeme naselili prvi Jonjani. A neiscrpnom maštom stvarana grčka mitologija u tijesnoj je svezi s ovim naseljem: glasoviti grčki junak Tezej, koji se onako bezglavo zaljubio u Arijadnu, upravo je ovdje svladao divljeg bika koji je slobodno tumarao unaokolo. Nisu daleko ni uzvišenja, odnosno tumulusi, koji kriju ostatke vojnika iz Plateje, poslanih kao pomoć Atenjanima, ali u neposrednoj su blizini još dva tumulusa koja kriju zemne ostatke ljudi koji su živjeli prije gotovo četiri tisuće godina. Sljedeći je tumulus malo dalje od ceste, podignut kao velika žara u kojoj je pepeo 192 atenska vojnika koji su poginuli u boju i odmah

nakon njega bili ritualno spaljeni. O tome nema dvojbe, jer mramorna ploča jasno govori iz kojih su sve ahejskih plemena poginuli borci stigli.

Nedaleko Maratonsko jezero nekoć je bilo prirodno jezero koje je punila voda koja se spuštala s brežuljka Parnasa, odnosno s okolnih šumom prekrivenih bregova. Početkom prošlog stoljeća bila je izgrađena brana kako bi mu se povećao kapacitet, ali i kako bi se poboljšala opskrba vodom glavnog grada. Vjerojatno je to jedina brana na svijetu optočena skupocjenim pentelijskim mramorom. Ulaz u podzemne hodnike vjerna je kopija atenske riznice - jedine samostojeće građevine u Delfima. ■

Tumulus - nekoć lomača, a danas spomenik u kojem se nalazi pepeo 192 atenska vojnika koji su poginuli u boju

“Hrvatska Kostajnica i Zrin” (Stradanje hrvatskog naroda u Pounju i razaranje njegove kulturno-povijesne baštine), Zagreb, 1992.

Knjiga “Hrvatska Kostajnica i Zrin” povijesni je dokument o sudbini stanovništva, najviše Hrvata na području Pounja, o njihovim stradanjima još od II. svj. rata pa do Domovinskog rata. Knjiga je podijeljena u nekoliko poglavlja. U prvom je objavljeno sve što je u povijesnom, zemljopisnom, narodnoznanstvenom, graditeljskom, vjerskom i drugom obliku priopćeno i sačuvano o tom kraju, a drugom su dani prilozi živih stručnjaka o raznovrsnoj problematici Pounja, koji su svoj znanstveni interes prilagodili potrebama i zahtjevima knjige. U dva posebna poglavlja opisani su događaji koji su se zbili u Domovinskom ratu, agresija na općine Kostajnica i Dvor, sa svim teškim posljedicama tog vandalskog čina, te posebna svjedočanstva o hrvatskom gradu Zrinu. U knjizi su objavljeni i ulomci iz “Dnevnika zbivanja u Domovinskom ratu.” Autori Dnevnika su brojni, od najmlađeg zapisivača, malog Damira, pa sve do profesorice Marije Račić Krupić, čiji zapisi govore o “nesalomljivoj volji našeg čovjeka da duhovno, kada je već morao privremeno, nikad ne napusti teritorij što ga je davnim stoljećima hrvatski narod trajno učinio svojim”. Knjiga je nastala zaslugom Društva prijatelja Zrina, koje je i izdavač, te svesrdnom pomoći članova Zavičajnog društva općine Hrvatska Kostajnica i drugih entuzijasta, a njome je pokrenuta izdavačka djelatnost posvećena problematici hrvatskog Pounja.

Nikolina Petan

FILMOTEKA

Duga mračna noć

- hrvatska povijesna drama (trajanje - 215 minuta)
- produkcija: Mediteran film i Hrvatska radiotelevizija
- scenarist i redatelj: Antun Vrdoljak
- glavne uloge: Goran Višnjić, Katarina Bistrović-Darvaš, Mustafa Nadarević, Boris Dvornik

Dugo očekivani redateljski povratak Antona Vrdoljaka dogodio se s “Dugom mračnom noći” na najbolji mogući način. Prošle godine u kinima tražila se karta više za hrvatski film. Film je, da posjetimo, bio apsolutni pobjednik prošlogodišnje smotre hrvatskog igranog filma u Puli, a predložan je i kao hrvatski kandidat za nagradu Oscar. Osim toga, ući će u anale kinematografije svojom duljinom, jer je s tri sata i tridesetpet minuta najdulji hrvatski film ikad snimljen. Uz to snimljena je i trinaestepizodna serija koja se upravo prikazuje na HTV-u. “Dugom mračnom noći” Vrdoljak se vratio temama koje je i prije često obrađivao. Stariji čitatelji sigurno se sjećaju njegovih remek-djela (“U gori raste zelen bor” i “Kad čuješ zvona”) nastalih po “Ratnom dnevniku” Ivana Šibla. Ovaj put, Vrdoljak ističe kako je scenarij nastao na osobnim iskustvima, a neke od priča (pobuna studenata na stadionu protiv ustaške rasne segregacije ili priča o prvoj antifašističkoj njemačkoj postrojbici u Europi), nastale su na temelju stvarnih događaja. Zanimljivo je da je Vrdoljak u jednom trenutku imao čak ideju napraviti dva odvojena filma. Jedan o njemačkim antifašistima, a drugi o sudbini slavenskog intelektualca Ive. Ako pratite seriju koja se upravo prikazuje na televiziji, dio s folksdojčerima je upravo završio i polako se prelazi na priču glavnog junaka za koju je Goran Višnjić dobio Zlatnu arenu za najbolju mušku ulogu 2004. U nešto više od petnaest godina pratimo Ivinu sazrijevanje kroz nemilosrdno teške okolnosti. Sve njegove muke sažete su u metaforu iz naslova filma - “Duga mračna noć”. Na kraju sve ipak završi s jednostavnom porukom: “I poslije najmračnije noći može svanuti lijep dan.”

Leon RIZMAUL (leonriz@net.hr)

20. ožujka 1852. Objavljena knjiga “Čiča Tomina koliba”

Ropstvo - potpuna vlast jedne osobe nad drugom, stoljećima je bila čest oblik odnosa između ljudi. Abolicionistički pokreti XIX. stoljeća diljem svijeta polako su ukidali taj nehuman oblik društva. Snažan poticaj ukidanju ropstva u SAD-u dalo je jedno književno djelo. Književnica Harriet Beecher Stowe živjela je na granici američkog Sjevera i Juga. Zainteresirano je slušala priče odbjeglih robova o surovj stvarnosti bogatih plantaža Juga i pravila bilješke za svoje životno djelo. To ju je potaknulo da u abolicionističkim novinama počne objavljivati roman u nastavcima pod nazivom “Čiča Tomina koliba”. Nakon izlaska u novinama, roman je u cijelosti objavljen 20. ožujka 1852. Na Jugu je knjiga odmah nakon izlaska stavljena na crnu listu, a ljudi koji su je posjedovali ili su je čitali bili su proganjani. “Čiča Tomina koliba” opisuje mučan život ljudi odvojenih od svojih obitelji, ali i put ka slobodi crnačkog stanovništva. Zbog socijalne angažiranosti te vremena izdavanja, knjiga se smatra jednim od glavnih povoda Američkog građanskog rata. Pobjedom Sjevera ropstvo je zabranjeno 1865. i na Jugu, ali konačna uspostava ravnopravnosti rasa ostala je daleka budućnost.

22. ožujka 1945. Stvorena Arapska liga

Predstavnici Libanona, Sirije, Jordana, Saudijske Arabije, Iraka, Jemena i domaćina Egipta okupili su se 22. ožujka 1945. u Kairu, kako bi osnovali regionalnu organizaciju zemalja Sjeverne Afrike i Bliskog istoka. Bio je prisutan i predstavnik Palestinaca, koji nije potpisao povelju zato što njegova zemlja u to vrijeme nije imala međunarodno priznatu vladu, ali mu je dopušteno glasovanje kao punopravnom članu. Arapska liga je zamišljena kao organizacija zemalja arapskog govornog područja u vrijeme dok je još trajao II. svj. rat, a i kolonijalna je vlast još bila općeprikladna na tim područjima. Organizacija je poticala ekonomski razvoj regije i zalagala se za rješenje sporova između zemalja članica. Kada je uspostavljena židovska država, zemlje Arapske lige su povele rat za njezino ukidanje, koji je završio potpunim neuspjehom, jer Izrael se nije samo održao, već se i teritorijalno proširio. Poslije toga članice Arapske lige okrenule su se ekonomskom unapređenju svojih zemalja. Osnivaju se arapske telekomunikacijske, poštanske i bankarske asocijacije, a 1965. između zemalja Arapske lige uspostavljeno je i zajedničko slobodno tržište. Osim toga, Liga se zalaže i za kulturni i sportski razvoj članica te za bolji položaj žena i djece u arapskom svijetu. U 90-ima članice Lige donijele su zajedničku izjavu o osudi svih vrsta terorizama, a do danas je, osim zemalja osnivačica, u članstvo pristupilo još 15 arapskih država.

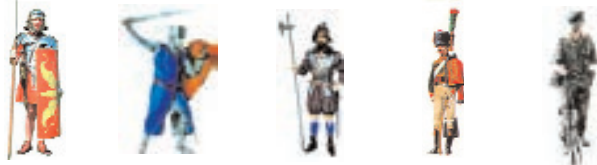
Leon RIZMAUL (leonriz@net.hr)

SLOVO DUHOVNOSTI

Minivjera

Latinska riječ “credo” (vjerujem) prevedena na hrvatski jezik doslovce znači “dati srce”. Što znači vjerovati? U svakidašnjici vidimo frapantne primjere vjere: osobe godinama puše jer vjeruju da ih cigareta smiruje, iako znaju da ih ubija, k tomu još troše novce i vrijeme za nju; narkoman vjeruje drogi, tj. vjeruje da ga ona čini sretnim, posebnim, iako ga ubija i stoji mnogo novca (da ne spominjemo konflikt sa zakonom); preljubnik vjeruje preljubu jer misli da ga to usrećuje i čini važnim, iako vidi da mu obitelj stravično trpi zbog zapostavljanja i prezira. Mogli bismo nabrajati još mnogo toga. Problem je da postanemo ovisni o tim minivjerama i kronično neotporni (neslobodni). Posljedice su da im se broj umnaža pa vjerujemo tabletama, biometeorološkoj prognozi, horoskopu, dijetama, kavi, ogovaranju, što postaje nepodnošljivo.

Mirko ČOSIĆ

Corporal, kaplar i vodnik

Kaplar, odnosno engleski *corporal*, dočasnički je čin koji pod različitim nazivima nalazimo u mnogim vojskama

svijeta. U nas su uobičajeni nazivi desetnik i vodnik, iako oni nisu nužno jezično niti hijerarhijski prijevod naziva tog čina koji je poznat i kao *Gefreiter*, *capo*, *turai* ili *rikushi*.

U vojnoj hijerarhiji američke regularne vojske i **američkih Marinaca (USMC)**, corporal je četvrti čin za unovačene vojnike, zapravo najniži dočasnički, jer su ostala tri vojnički činovi. Corporal je tako iznad vojnika prvog razreda (*Private First Class*), odnosno *Lance corporala* u Marincima, ali ispod narednika (*Sergeant*). Što se primanja tiče, u istom je platnom razredu kao i tzv. *Specialist*, ali za razliku od njega, budući da je pravi dočasnik, on može voditi aktivnosti vojnika, uključujući među njih i specijaliste. U tom smislu, promaknuće iz Specialista u Corporala nosi zapovjednu odgovornost, ali ne i veća primanja.

U američkoj je vojsci uobičajeno da Corporal predvodi streljački vod, ali ako ih u nekoj postrojbi ima previše, novi kaplar i dalje obavlja dužnosti koje je obavljao i prije promaknuća.

Slično je i u britanskoj vojsci gdje je Corporal dočasnik iznad Lance corporala, ali ispod Sergeanta, i na oba rukava nosi dvije pruge (*chevrons*). Njegove ovlasti variraju od pukovnije do pukovnije, ali u pješačkim postrojbama najčešće zapovijeda manjim brojem vojnika, dok mu je Lance corporal zamjenik. U oklopnim postrojbama (**Royal Armoured Corps**), Corporal zapovijeda svojim tenkom. U tom smislu njihove dužnosti i ovlasti odgovaraju onima koje u američkoj vojsci imaju narednici, ili čak stožerni narednici. Stoga ne čudi da se kaplari nerijetko nazivaju kralježnicom britanske vojske. Zanimljivo je da se u britanskoj konjičkoj postrojbi **Household Cavalry** svi dočasnički činovi temelje na stupnjevanju Corporala, tako je najviši dočasnički čin *Regimental Corporal Major*. U britanskom kraljevskom topništvu naziv Corporal ne postoji, već se njemu odgovarajući rang naziva *Bombardier*.

U njemačkoj vojsci naziv Gefreiter rabi se još od XVIII. stoljeća, a u međuvremenu rang se razvio pa uz Gefreitera imamo i *Obergefreitera*, *Stabsgefreitera* i *Hauptgefreitera*. U oba svjetska rata njemački Gefreiter više nalikovao angloameričkom činu Lance corporal, dok je dužnosti Corporala obavljao *Unteroffizier*.

Jurica MILETIĆ

www.lebarmy.gov.lb

Službeni site libanonskih oružanih snaga izabrali smo za predstavljanje upravo zbog političke aktualnosti tog područja. Ne želeći ulaziti u problematiku događaja, osvrnut ćemo se tek na izvrsnu web stranicu libanonske vojske koju možete pregledavati na engleskom i francuskom jeziku. S obzirom na rijetkost pronalaska fotografija libanonske vojske, skrećemo vam pozornost na **fotogaleriju** koja je opremljena zaista izvrsnim fotografijama srednje rezolucije (600x400), te u kojoj se nalaze i fotografije povijesnih izložaka iz vojnih muzeja, što je meka za ljubitelje militarije. Svaka fotografija se otvara u svom prozoru, a ukoliko je želite pohraniti na disk tada mišem kliknite na sliku, odaberete *Save picture as* i mjesto pohrane.

Napomenimo i to kako je site vrlo pregledan, s nizom linkova na lijevoj strani monitora, te prilično informativan. Update je redovit, otprilike tjednog ritma (premda katkad i *promaše* koji tjedan), a isto tako se osvježavaju i podstranice vojnog magazina (**Army Magazine**).

Site je svakako preporučljiv svim ljubiteljima vojnih informacija i novosti, ali i onima koji prate politička zbivanja na **Bliskom istoku**.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Stanovništvo Makedonije danas broji oko:

- A dva milijuna
- B tri milijuna
- C četiri milijuna

2. S jednom od ovih zemalja Makedonija

NE graniči:

- A Albanija
- B Rumunjska
- C Bugarska

3. Makedonski heroj Goce Delčev 1903. je predvodio:

- A Martovski ustanak
- B Skopski ustanak
- C Ilindenski ustanak

4. Današnji predsjednik Makedonije je:

- A Branko Crvenkovski
- B Ljupčo Georgijevski
- C Vasil Tupurkovski

5. Drugi makedonski grad po veličini je:

- A Ohrid
- B Bitola
- C Tetovo

Referenc: 16-20-36-44-50

U sljedećem broju najavljujemo...

- Primjena hibridno-električnog pogona na vojnim vozilima
- Uloga zapovjednog informacijsko-komunikacijskog sustava
- Fregate klase Lekiu
- Bliski i Srednji istok - političke trgovine

